Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNE PRAVOBRANILKE
JULIANE KOKOTT,
predstavljeni 20. aprila 2023 [1]

Združene zadeve C-228/21, C-254/21, C-297/21, C-315/21 in C-328/21

Ministero dell'Interno – Dipartimento per le libertà civili e l'immigrazione – Unità Dublino

proti

CZA

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Corte suprema di cassazione (vrhovno kasacijsko sodišče, Italija))

in

DG

proti

Ministero dell'Interno – Dipartimento per le libertà civili e l'immigrazione – Unità Dublino

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Tribunale di Roma (sodišče v Rimu, Italija))

in

XXX.XX

proti

Ministero dell'Interno – Dipartimento per le libertà civili e l'immigrazione – Unità Dublino

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Tribunale di Firenze (sodišče v Firencah, Italija))

in

PP

proti

Ministero dell'Interno – Dipartimento per le Libertà civili e l'Immigrazione – Unità Dublino

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Tribunale di Milano (sodišče v Milanu, Italija))

in

GE

proti

Ministero dell'Interno – Dipartimento per le libertà civili e l'immigrazione – Unità Dublino

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Tribunale di Trieste (sodišče v Trstu, Italija))

[1] Jezik izvirnika: nemščina.

„Predlogi za sprejetje predhodne odločbe – Skupna politika na področju azila in subsidiarne zaščite – Uredba (EU) št. 604/2013 – Postopek za ponovni sprejem – Kršitev obveznosti izročitve skupne brošure v skladu s členom 4 in oprave osebnega razgovora v skladu s členom 5 – Uredba (EU) št. 603/2013 – Kršitev obveznosti obveščanja v skladu s členom 29 – Posledice za odločbo o predaji – Tveganje posredne vrnitve – Medsebojno zaupanje – Sodni nadzor nad odločbo o predaji“

Kazalo

I. Uvod . . . 4

II. Pravni okvir . . . 5

A. Pravo Unije . . . 5

1. Uredba Dublin III . . . 5

2. Uredba Eurodac . . . 12

3. Direktiva 2011/95/EU . . . 14

4. Direktiva 2013/32/EU . . . 15

5. Uredba št. 1560/2003 . . . 15

B. Italijansko pravo . . . 19

III. Dejansko stanje in predlog za sprejetje predhodne odločbe . . . 19

A. Zadeva C-228/21 . . . 19

B. Zadeva C-254/21 . . . 20

C. Zadeva C-297/21 . . . 21

D. Zadeva C-315/21 . . . 22

E. Zadeva C-328/21 . . . 23

IV. Postopek pred Sodiščem . . . 24

V. Presoja . . . 24

A. Skupna brošura in osebni razgovor . . . 25

1. Obveznost obveščanja v skladu s členom 4 Uredbe Dublin III . . . 25

a) Postopki za sprejem in postopki za ponovni sprejem v dublinskem sistemu . . . 25

b) Obveznost obveščanja na podlagi člena 4 Uredbe Dublin III tudi v postopku za ponovni sprejem . . . 26

1) Besedilo in sistematika člena 4 Uredbe Dublin III . . . 26

2) Smisel in namen člena 4 Uredbe Dublin III . . . 27

i) Pomembnost informacij v skupni brošuri za prosilce v postopku za ponovni sprejem . . . 27

– Merila za določitev odgovornosti, ki jih je treba upoštevati tudi še v postopku za ponovni sprejem . . . 27

– Splošne informacije o dublinskem sistemu . . . 29

ii) Praktični vidiki . . . 30

3) Ali obveznost obveščanja obstaja tudi, če v drugi državi članici ni vložena nova vloga? . . . 30

4) Vmesni predlog . . . 31

c) Posledice kršitve obveznosti obveščanja na podlagi člena 4 Uredbe Dublin III v postopku za ponovni sprejem . . . 31

1) Možnost očitanja kršitve člena 4 Uredbe Dublin III v tožbi zoper odločbo o predaji v postopku za ponovni sprejem . . . 31

2) Posledice, ki jih imajo kršitve člena 4 Uredbe Dublin III za odločbo o predaji . . . 32

3) Vmesni predlog . . . 33

2. Obveznost obveščanja v skladu s členom 29 Uredbe Eurodac . . . 33

a) Obveznost obveščanja na podlagi člena 29 Uredbe Eurodac tudi v postopku za ponovni sprejem . . . 34

b) Možnost očitanja in posledice kršitve obveznosti obveščanja na podlagi člena 29 Uredbe Eurodac v postopku za ponovni sprejem . . . 34

c) Vmesni predlog . . . 34

3. Osebni razgovor v skladu s členom 5 Uredbe Dublin III . . . 35

a) Obveznost osebnega razgovora na podlagi člena 5 Uredbe Dublin III tudi v postopku za ponovni sprejem . . . 35

b) Posledice kršitve obveznosti osebnega razgovora na podlagi člena 5 Uredbe Dublin III v postopku za ponovni sprejem . . . 37

1) Možnost očitanja kršitve člena 5 Uredbe Dublin III v tožbi zoper odločbo o predaji v postopku za ponovni sprejem . . . 37

2) Posledice, ki jih imajo kršitve člena 5 Uredbe Dublin III za odločbo o predaji . . . 37

i) Možnost odprave kršitve v sodnem postopku in posledice navedbe novih upoštevnih elementov . . . 38

ii) Dokončnost odločbe o predaji v primeru neizpodbijanja . . . 39

c) Vmesni predlog . . . 39

B. Posredna vrnitev . . . 40

1. Domneva, da so vse države članice spoštovale temeljne pravice, in pogoji za njeno ovrženje . . . 41

2. Diskrecijska klavzula iz člena 17(1) Uredbe Dublin III . . . 44

3. Vmesni predlog . . . 45

VI. Predlog . . . 46

I. Uvod

1. Skupni evropski azilni sistem temelji na načelu, da prošnjo za azil, ki jo v Evropski uniji vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, obravnava le ena sama država članica. Postopek določitve te države članice določa Uredba (EU) št. 604/2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva (v nadaljevanju: Uredba Dublin III). [2]

2. Da se preprečijo sekundarno gibanje in različni rezultati, naj načelo ene same države članice v skladu s to uredbo ne bi veljalo le za vsebinsko obravnavo prošnje za azil, ampak tudi za postopek določitve države članice, ki je odgovorna za to obravnavo (v skladu s členom 1 Uredbe Dublin III in v nadaljevanju: odgovorna država članica).

3. Uredba Dublin III temelji na prizadevanju, da so prosilci za azil vključeni v ta postopek določitve odgovorne države članice. [3] Zaradi tega jih je treba s skupno brošuro, ki jo pripravi Komisija, obvestiti o dublinskem sistemu, postopku določitve odgovorne države članice in merilih za določitev odgovornosti. S to brošuro naj bi se jim zlasti omogočilo, da med postopkom določitve odgovorne države članice sporočijo informacije, ki so pomembne za to določitev.

4. Kako pa je treba ravnati v postopku za ponovni sprejem, če prosilec za azil, potem ko v prvi državi članici vloži prošnjo za azil, zapusti to državo članico in v drugi državi članici vloži novo prošnjo za azil ali pa prebiva v njej, zaradi česar druga država članica na prvo državo članico naslovi zahtevo za njegov ponovni sprejem? Ali mora zadevni osebi tudi druga država članica izročiti skupno brošuro, čeprav bi morala odgovorno državo članico določiti izključno prva država članica oziroma je bila odgovorna država članica v prvi državi članici morda že določena? Če pa je treba zadevni osebi brošuro izročiti tudi v postopku za ponovni sprejem, kakšne posledice ima v tem primeru nespoštovanje te obveznosti za zakonitost odločitve, ki jo o predaji zadevne osebe v prvo državo članico sprejme druga država članica?

[2] Uredba Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 (UL 2013, L 180, str. 31).

[3] Glej v tem smislu sodbo z dne 7. junija 2016, Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409, točka 51).

5. To je prvi sklop vprašanj iz treh od obravnavanih petih predlogov za sprejetje predhodne odločbe, na katera različna italijanska sodišča odgovarjajo različno. [4]

6. Drugi sklop vprašanj se postavlja v enem od navedenih treh predlogov za sprejetje predhodne odločbe in preostalih dveh predlogih [5] ter se nanaša na načelo medsebojnega zaupanja in s tem na srce dublinskega sistema. V njegovem središču je vprašanje, ali lahko sodišča države članice, ki daje zahtevo, v okviru preučitve odločbe o predaji presodijo, ali v državi članici, na katero je zahteva naslovljena, obstaja tveganje kršitve načela nevračanja (*principe de non-refoulement*), če v tej državi članici ni sistemskih pomanjkljivosti, ki bi upravičevale dvom v zakonitost azilnega in sodnega sistema.

II. Pravni okvir

A. Pravo Unije

1. Uredba Dublin III

7. Uredba Dublin III [6] določa merila in mehanizme za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva.

8. V uvodnih izjavah od 3 do 5, od 14 do 19 in 32 Uredbe Dublin III je navedeno:

„(3) Evropski svet se je […] dogovoril o delovanju za vzpostavitev Skupnega evropskega azilnega sistema na osnovi celovite in vključujoče uporabe Ženevske konvencije z dne 28. julija 1951 o statusu beguncev, kakor je bila dopolnjena z Newyorškim protokolom z dne 31. januarja 1967 […], in s tem za zagotavljanje, da se nikogar ne pošlje nazaj v preganjanje, tj. spoštovanje načela nevračanja. V tem smislu in brez vpliva na merila odgovornosti, določena v tej uredbi, se države članice, ki vse spoštujejo načelo nevračanja, štejejo kot varne za državljane tretjih držav.

(4) Sklepi iz Tampereja navajajo tudi, da bi moral ta sistem v kratkem času vključevati tudi jasen in izvedljiv način za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil.

(5) Tak način bi moral temeljiti na objektivnih, poštenih merilih za zadevne države članice in osebe. Zlasti bi moral omogočati hitro določitev odgovorne države članice, da bi se zagotovil učinkovit dostop do postopkov za priznanje mednarodne zaščite in ne bi bil ogrožen cilj hitre obravnave prošenj za mednarodno zaščito.

[…]

(14) V skladu z Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin in Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, bi moralo biti spoštovanje družinskega življenja primarna skrb držav članic pri uporabi te uredbe.

[4] Zadeve C-228/21, C-315/21 in C-328/21. Podobna vprašanja se postavljajo tudi v še nerešenih zadevah C-80/22 in C-217/22, ki nista predmet obravnavanega postopka.

[5] Zadeve C-254/21, C-297/21 in C-315/21.

[6] Zgoraj, točka 1 in opomba št.2.

(15) Skupna obravnava prošenj za mednarodno zaščito članov ene družine s strani ene same države članice zagotavlja, da se prošnje obravnavajo temeljito, da so odločitve v zvezi z njimi dosledne in da člani ene družine niso ločeni.

(16) Za zagotovitev celovitega spoštovanja načela enotnosti družine in največje koristi otroka bi moral obstoj razmerja odvisnosti med prosilcem in njegovim otrokom, bratom ali sestro ali staršem na podlagi nosečnosti ali materinstva, zdravstvenega stanja ali visoke starosti prosilca, postati zavezujoče merilo odgovornosti. Kadar je prosilec mladoletnik brez spremstva, bi morala tudi prisotnost družinskega člana ali sorodnika, ki lahko poskrbi zanj, na ozemlju druge države članice postati zavezujoče merilo odgovornosti.

(17) Kateri koli državi članici bi moralo biti dovoljeno odstopanje od meril odgovornosti, zlasti iz humanitarnih razlogov in sočutja, da bi omogočili združitev z družinskimi člani, sorodniki ali katerimi koli drugimi svojci ter obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki je bila vložena v njej ali v drugi državi članici, tudi če tako obravnavanje ni njena odgovornost glede na zavezujoča merila iz te uredbe.

(18) S prosilcem bi bilo treba organizirati osebni razgovor, ki bi omogočil lažjo določitev odgovorne države članice za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito. Takoj po vložitvi prošnje za mednarodno zaščito bi bilo treba prosilca obvestiti o uporabi te uredbe in o možnosti, da na razgovoru poda informacije o prisotnosti družinskih članov, sorodnikov ali katerih koli drugih svojcev v državah članicah, da se olajša postopek določanja odgovorne države članice.

(19) Da se zagotovi učinkovita zaščita pravic zadevnih oseb, bi bilo zlasti v skladu s členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah treba vzpostaviti pravne zaščitne ukrepe in pravico do učinkovitega pravnega sredstva v zvezi z odločitvijo o predaji v odgovorno državo članico. Da se zagotovi spoštovanje mednarodnega prava, bi moralo učinkovito pravno sredstvo proti takim odločitvam obsegati tako preučitev uporabe te uredbe kot tudi pravnega in dejanskega stanja v državi članici, v katero je predan prosilec.

[…]

(32) Glede obravnavanja oseb, za katere se uporablja ta uredba, države članice zavezujejo njihove obveznosti iz instrumentov mednarodnega prava, vključno z ustrezno sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice.“

9. Člen 1 Uredbe Dublin III določa njen predmet urejanja:

„V tej uredbi so določena merila in mehanizmi za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva (v nadaljnjem besedilu: odgovorna država članica).“

10. Člen 2 Uredbe Dublin III vsebuje „Opredelitev pojmov“, njegova točka (b) pa pojem „prošnja za mednarodno zaščito“ opredeljuje kot „prošnjo za mednarodno zaščito, kot je opredeljena v členu 2(h) Direktive 2011/95/EU“.

11. Člen 3 Uredbe Dublin III, naslovljen „Dostop do postopka za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito“, določa:

„1. Države članice obravnavajo vsako prošnjo za mednarodno zaščito državljana tretje države ali osebe brez državljanstva, ki prošnjo vloži na ozemlju katere koli izmed članic, tudi na meji ali na tranzitnem območju. Prošnjo obravnava ena sama država članica, in sicer tista, ki je za to odgovorna glede na merila iz poglavja III.

2. Kadar na osnovi meril iz te uredbe ni mogoče določiti nobene odgovorne države članice, je za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito odgovorna prva država članica, v kateri je bila prošnja vložena.

Kadar predaja prosilca v državo članico, ki je bila prvotno določena za odgovorno, ni mogoča zaradi utemeljene domneve, da v tej državi članici obstajajo sistemske pomanjkljivosti v zvezi z azilnim postopkom in pogoji za sprejem prosilcev, ki bi lahko povzročile nevarnost nečloveškega ali ponižujočega ravnanja v smislu člena 4 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, država članica, ki izvede postopek določanja odgovorne države članice, še naprej preučuje merila iz poglavja III, da bi ugotovila, ali je mogoče določiti drugo državo članico kot odgovorno.

Kadar predaja v skladu s tem odstavkom ni mogoča v nobeno državo članico, določeno na podlagi meril iz poglavja III, ali v prvo državo članico, v kateri je bila vložena prošnja, država članica, ki izvede postopek določanja odgovorne države članice, postane odgovorna država članica.

3. Vsaka država članica si pridrži pravico, da ob upoštevanju pravil in zaščitnih ukrepov iz Direktive 2013/32/EU pošlje prosilca v varno tretjo državo.“

12. Člen 4 Uredbe Dublin III, naslovljen „Pravica do obveščenosti“, določa:

„1. Čim je prošnja za mednarodno zaščito vložena v državi članici v smislu člena 20(2), njeni pristojni organi obvestijo prosilca o uporabi te uredbe in zlasti o:

(a) ciljih te uredbe in posledicah vložitve še ene prošnje v drugi državi članici ter posledicah selitve iz ene države članice v drugo med določanjem odgovorne države članice v skladu s to uredbo in med obravnavanjem prošnje za mednarodno zaščito;

(b) merilih za določitev odgovorne države članice in hierarhiji takšnih meril v različnih fazah postopka in njihovem trajanju, vključno z dejstvom, da lahko država članica, v kateri je bila vložena prošnja za mednarodno zaščito, postane odgovorna v skladu s to uredbo, tudi če taka odgovornost ne izhaja iz teh meril;

(c) osebnem razgovoru v skladu s členom 5 in možnosti predložitve informacij o prisotnosti družinskih članov, sorodnikov ali drugih svojcev v državah članicah, vključno z načini, na katere lahko prosilec poda take informacije;

(d) možnosti izpodbijanja odločbe o predaji in, kadar je ustrezno, zaprositve za odložitev predaje;

(e) dejstvu, da si pristojni organi držav članic lahko izmenjajo podatke o prosilcu samo za namen izvajanja svojih obveznosti iz te uredbe;

(f) pravici do dostopa do podatkov, ki se nanašajo nanj, pravici, da zahteva popravek takih podatkov ali izbris nezakonito obdelanih podatkov, kakor tudi postopkih uveljavljanja navedenih pravic, vključno s kontaktnimi podatki organov iz člena 35 in nacionalnih organov za varstvo podatkov, ki so odgovorni za obravnavo zahtevkov glede varstva osebnih podatkov.

2. Informacije iz odstavka 1 se zagotovijo v pisni obliki v jeziku, ki ga prosilec razume ali za katerega se razumno domneva, da ga razume. Države članice uporabijo skupno brošuro, ki je bila v ta namen oblikovana na podlagi odstavka 3.

Kadar je potrebno za pravilno razumevanje prosilca, se informacije zagotovijo tudi ustno, na primer na osebnem razgovoru iz člena 5.

3. Komisija na podlagi izvedbenih aktov oblikuje skupno brošuro, kot tudi posebno brošuro za mladoletnike brez spremstva, ki vsebuje vsaj informacije iz odstavka 1 tega člena. Ta skupna brošura vsebuje tudi informacije o uporabi Uredbe (EU) št. 603/2013 in zlasti o namenu, za katerega se lahko obdela podatke o prosilcu v okviru Eurodac. Skupno brošuro se pripravi tako, da se državam članicam omogoča, da jo dopolnijo s posebnimi dodatnimi informacijami države članice. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 44(2) te uredbe."

13. Člen 5 Uredbe Dublin III določa, da država članica, ki izvede ta postopek, opravi osebni razgovor s prosilcem, da bi olajšala postopek določanja odgovorne države članice, ter podrobna pravila za ta razgovor. Njegov odstavek 1 določa:

„1. Da bi olajšala postopek določanja odgovorne države članice, država članica, ki izvede ta postopek, opravi osebni razgovor s prosilcem. Namen razgovora je tudi zagotoviti, da prosilec pravilno razume informacije, ki jih je prejel v skladu s členom 4."

14. Člen 7 Uredbe Dublin III, ki je v poglavju III te uredbe („Merila za določanje odgovorne države članice"), ima naslov „Hierarhija meril", njegova odstavka 1 in 3 pa določata:

„1. Merila za določanje odgovorne države članice se uporabljajo po vrstnem redu, v katerem so navedena v tem poglavju.

[…]

3. V zvezi z uporabo meril iz členov 8, 10 in 16 države članice upoštevajo vse razpoložljive dokaze o prisotnosti družinskih članov, sorodnikov ali drugih svojcev prosilca na ozemlju države članice, pod pogojem, da so takšni dokazi predloženi preden druga država članica sprejme prošnjo za sprejem ali ponovni sprejem zadevne osebe v skladu s členom 22 oziroma 25 ter da o predhodnih prošnjah za mednarodno zaščito prosilca še ni bila sprejeta prva vsebinska odločitev."

15. Členi od 8 do 10 in 16 Uredbe Dublin III urejajo določanje odgovorne države članice zlasti v primerih mladoletnikov ali vzdrževanih oseb, v katerih so družinski člani prosilcev že v eni od držav članic.

16. Člen 17 Uredbe Dublin III ima naslov „Diskrecijske klavzule“, njegov odstavek 1, prvi pododstavek, pa določa:

„1. Z odstopanjem od člena 3(1) se lahko vsaka država članica odloči, da obravnava prošnjo za mednarodno zaščito, ki jo v njej vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, tudi če tako obravnavanje ni njena odgovornost glede na merila iz te uredbe.“

17. Člen 18 Uredbe Dublin III, naslovljen „Obveznosti odgovorne države članice“, določa:

„1. Odgovorna država članica po tej uredbi, je zavezana, da:

(a) pod pogoji iz členov 21, 22 in 29 sprejeti prosilca, ki je vložil prošnjo v drugi državi članici;

(b) pod pogoji iz členov 23, 24, 25 in 29 ponovno sprejeti prosilca, katerega prošnja se obravnava in ki je podal prošnjo v drugi državi članici ali ki je na ozemlju druge države članice brez dokumenta za prebivanje;

(c) pod pogoji iz členov 23, 24, 25 in 29 ponovno sprejeti državljana tretje države ali osebo brez državljanstva, ki je umaknila prošnjo, ki se obravnava, in podala prošnjo v drugi državi članici ali ki je na ozemlju druge države članice brez dokumenta za prebivanje;

(d) pod pogoji iz členov 23, 24, 25 in 29 ponovno sprejeti državljana tretje države ali osebo brez državljanstva, katere prošnjo je zavrnila in ki je podala prošnjo v drugi državi članici ali ki je na ozemlju druge države članice brez dokumenta za prebivanje.

2. V primerih, ki spadajo v področje uporabe odstavka 1(a) in (b), odgovorna država članica obravnava ali dokonča obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo je podal prosilec.

[…]

V primerih, ki spadajo v področje uporabe odstavka 1(d), v katerih je bila prošnja zavrnjena le na prvi stopnji, odgovorna država članica zagotovi, da zadevna oseba ima ali je imela možnost uporabe učinkovitega pravnega sredstva v skladu s členom 46 Direktive 2013/32/EU.“

18. Člen 19 Uredbe Dublin III, naslovljen „Prenehanje obveznosti“, določa:

„1. Kadar država članica prosilcu izda dokument za prebivanje, se obveznosti, določene v členu 18(1), prenesejo na to državo članico.

2. Obveznosti iz člena 18(1) prenehajo, kadar lahko odgovorna država članica ob zahtevi za sprejem ali ponovni sprejem prosilca ali druge osebe iz člena 18(1)(c) ali (d) ugotovi, da je zadevna oseba zapustila ozemlje držav članic za najmanj tri mesece, razen če zadevna oseba poseduje veljavni dokument za prebivanje, ki ga je izdala odgovorna država članica.

Prošnja, vložena po obdobju odsotnosti iz prvega pododstavka, šteje za novo prošnjo, ki zahteva začetek novega postopka določanja odgovorne države članice.

3. Prav tako prenehajo obveznosti, določene v členu 18(1)(c) in (d), kadar lahko država članica, odgovorna za obravnavanje prošnje, ob zahtevi za ponovni sprejem prosilca ali druge osebe iz člena 18(1)(c) ali (d) ugotovi, da je zadevna oseba zapustila ozemlje države članice v skladu

z odločbo o vrnitvi ali odstranitvenim nalogom, ki ga je slednja izdala po umiku ali zavrnitvi prošnje.

Prošnja, vložena po dejanski odstranitvi, šteje za novo prošnjo, ki zahteva začetek novega postopka določanja odgovorne države članice."

19. Poglavje VI Uredbe Dublin III („Postopki za sprejem in ponovni sprejem") določa začetek postopka določanja odgovorne države članice (del I), postopke za zahteve za sprejem, kadar država članica, v kateri je bila vložena prošnja za mednarodno zaščito, meni, da je za obravnavanje prošnje odgovorna druga država članica (del II), in postopke za zahteve za ponovni sprejem, ki jih vložijo države članice, v katerih oseba, ki je prej že vložila prošnjo za mednarodno zaščito v drugi državi članici, vloži novo prošnjo ali prebiva brez dokumenta za prebivanje, pri čemer se od te druge države članice zahteva, da to osebo ponovno sprejme (del III).

20. Člen 20 Uredbe Dublin III ima naslov „Začetek postopka", je naveden v delu I poglavja VI, ki ima enak naslov, njegovi odstavki 1, 2 in 5, prvi pododstavek, pa določajo:

„1. Postopek določanja odgovorne države članice se začne takoj, ko je v državi članici prvič vložena prošnja za mednarodno zaščito.

2. Prošnja za mednarodno zaščito šteje za vloženo, ko obrazec, ki ga predloži prosilec, ali poročilo, ki ga pripravi pristojni organ, prispe do pristojnega organa zadevne države članice. Kadar prošnja ni pisna, mora biti čas med izjavo o nameri in pripravo poročila čim krajši.

[…]

5. Prosilca, ki je prisoten v drugi državi članici brez dokumenta za prebivanje ali ki tam vloži prošnjo za mednarodno zaščito po umiku svoje prve prošnje, podane v drugi državi članici med postopkom določanja odgovorne države članice, država članica, v kateri je bila najprej vložena ta prošnja za mednarodno zaščito, ponovno sprejme pod pogoji iz členov 23, 24, 25 in 29 z namenom dokončanja postopka določanja odgovorne države članice."

21. Člen 21 Uredbe Dublin III spada k delu II („Postopki za zahteve za sprejem") njenega poglavja VI, ima naslov „Predložitev zahteve za sprejem", njegov odstavek 1 pa določa:

„1. Kadar država članica, v kateri je bila vložena prošnja za mednarodno zaščito, meni, da je za obravnavanje prošnje odgovorna druga država članica, lahko čim hitreje, v vsakem primeru pa tri mesece od datuma, na katerega je bila prošnja vložena v smislu člena 20(2), od druge države članice zahteva, da sprejme prosilca.

Ne glede na prvi pododstavek v primeru zadetka v sistemu Eurodac, ki se ujema s podatki, zabeleženimi v skladu s členom 14 Uredbe (EU) št. 603/2013, se v skladu s členom 15(2) navedene uredbe zahteva pošlje v dveh mesecih od prejema tega zadetka.

Kadar zahteva po sprejemu prosilca ni dana v obdobjih, določenih v prvem in drugem pododstavku, je za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito odgovorna država članica, v kateri je bila prošnja vložena."

22. Člen 23 („Predložitev zahteve za ponovni sprejem, če je bila v državi članici, ki daje zahtevo, vložena nova prošnja“), člen 24 („Predložitev zahteve za ponovni sprejem, če v državi članici, ki poda zahtevo, ni bila vložena nova prošnja za mednarodno zaščito“) in člen 25 („Odgovor na zahtevo za ponovni sprejem“) Uredbe Dublin III so navedeni v delu III („Postopki za zahteve za ponovni sprejem“) poglavja VI in med drugim določajo:

„Člen 23

1. Kadar država članica, v kateri je oseba iz člena 18(1)(b), (c) ali (d) vložila novo prošnjo za mednarodno zaščito, meni, da je v skladu s členom 20(5) in členom 18(1)(b), (c) ali (d) za obravnavanje prošnje pristojna druga država članica, lahko zahteva, da to osebo ponovno sprejme ta druga država članica.

[…]

3. Kadar zahteva za ponovni sprejem ni podana v rokih iz odstavka 2, je za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito odgovorna država članica, v kateri je bila vložena nova prošnja.

Člen 24

1. Kadar država članica, na ozemlju katere oseba iz člena 18(1)(b), (c) ali (d) prebiva brez dokumenta za prebivanje in v kateri ni bila vložena nova prošnja za mednarodno zaščito, meni, da je v skladu s členom 20(5) in členom 18(1)(b), (c) ali (d) za obravnavanje prošnje odgovorna druga država članica, lahko zahteva, da zadevno osebo ponovno sprejme ta druga država članica.

Člen 25

1. Država članica, na katero je zahteva naslovljena, ustrezno preveri in sprejme odločbo o zahtevi po ponovnem sprejemu zadevne osebe čim prej […]“

23. Člen 26 Uredbe Dublin III, naslovljen „Obvestilo glede odločitve o predaji“, določa:

„1. Kadar se država članica, na katero je naslovljena zahteva, strinja, da bo sprejela ali ponovno sprejela prosilca ali drugo osebo iz člena 18(1)(c) ali (d), država članica, ki daje zahtevo, uradno obvesti zadevno osebo o odločitvi o njeni predaji v odgovorno državo članico in kjer je ustrezno, o odločitvi, da njene prošnje za mednarodno zaščito ne bo obravnavala. Če zadevno osebo zastopa pravni svetovalec ali drug zagovornik, se lahko država članica odloči, da bo o odločitvi uradno obvestila takega svetovalca oziroma zagovornika in ne zadevne osebe, kar po potrebi sporoči zadevni osebi.

2. Odločitev iz odstavka 1 vsebuje tudi informacije o razpoložljivih pravnih sredstvih, vključno s pravico zaprositi za odložilni učinek, kadar je to ustrezno, in o rokih, ki veljajo za vložitev takih pravnih sredstev in za izvedbo predaje in po potrebi informacije o kraju, kamor mora zadevna oseba priti, in datumu, ko mora tja priti, če ta oseba v odgovorno državo članico potuje z lastnimi sredstvi.

Države članice zagotovijo, da zadevna oseba hkrati z odločitvijo iz odstavka 1 prejme informacije o osebah ali subjektih, ki ji lahko nudijo pravno pomoč, če ji te informacije niso bile sporočene že prej.

3. Če zadevni osebi ne pomaga ali je ne zastopa pravni svetovalec ali drug zagovornik, jo države članice v jeziku, ki ga zadevna oseba razume ali za katerega se upravičeno domneva, da ga razume, obvestijo o glavnih elementih odločitve, kar v vsakem primeru vključuje informacije o razpoložljivih pravnih sredstvih in veljavnih rokih za vložitev takih pravnih sredstev."

24. Člen 27 Uredbe Dublin III ima naslov „Pravna sredstva", njegov odstavek 1 pa določa:

„1. Prosilec ali druga oseba iz člena 18(1)(c) ali (d) ima pravico do učinkovitega pravnega sredstva v obliki pritožbe zoper odločitev o predaji ali ponovnega dejanskega in zakonskega pregleda te odločitve pred sodiščem ali razsodiščem."

25. Člen 29 Uredbe Dublin III ima naslov „Načini in roki", njegov odstavek 2 pa določa:

„2. Kadar se predaja ne opravi v roku šestih mesecev, je odgovorna država članica oproščena svoje obveznosti sprejema ali ponovnega sprejema zadevne osebe, odgovornost pa se nato prenese na državo članico, ki poda zahtevo. Ta rok se lahko podaljša na največ eno leto, če predaja ni bila možna, ker je zadevna oseba v zaporu, ali na največ osemnajst mesecev, če zadevna oseba pobegne."

2. Uredba Eurodac

26. Uredba (EU) št. 603/2013 (v nadaljevanju: Uredba Eurodac)[7] določa vzpostavitev zbirke podatkov za primerjavo prstnih odtisov zaradi učinkovite uporabe Uredbe Dublin III.

27. Člen 9(1), prvi pododstavek, Uredbe Eurodac določa:

„1. Vsaka država članica nemudoma vzame prstne odtise vseh prstov vsakemu prosilcu za mednarodno zaščito, ki je star vsaj 14 let, ter jih čim hitreje in najpozneje 72 ur od vložitve njegove prošnje za mednarodno zaščito, kot je opredeljeno v členu 20(2) Uredbe (EU) št. 604/2013, posreduje centralnemu sistemu skupaj s podatki iz člena 11(b) do (g) te uredbe."

28. Člen 17(1), prvi pododstavek, Uredbe Eurodac določa:

„1. Država članica lahko z namenom, da bi preverila, ali je državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, ki so jo odkrili, da nezakonito biva na ozemlju te države članice, predhodno vložila prošnjo za mednarodno zaščito v drugi državi članici, posreduje v centralni sistem kakršne koli podatke v zvezi s prstnimi odtisi, ki se lahko odvzamejo kateremu koli takšnemu državljanu tretje države ali osebi brez državljanstva, ki je dopolnila vsaj 14 let, skupaj s sklicno številko, ki jo ta država članica uporablja."

[7] Uredba Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi sistema Eurodac za primerjavo prstnih odtisov zaradi učinkovite uporabe Uredbe (EU) št. 604/2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, in o zahtevah za primerjavo s podatki iz sistema Eurodac, ki jih vložijo organi kazenskega pregona držav članic in Europol za namene kazenskega pregona, ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1077/2011 o ustanovitvi Evropske agencije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (UL 2013, L 180, str. 1).

29. Člen 29 Uredbe Eurodac se nanaša na pravice posameznika, na katerega se nanašajo podatki. Člen 29(1) in (2) Uredbe Eurodac določa, da se tej osebi podajo nekatere informacije o namenu in postopku odvzema prstnih odtisov, njegov odstavek 3 pa določa, da je treba za to pripraviti skupno brošuro:

„1. Osebo, na katero se nanašajo členi 9(1), 14(1) ali 17(1), država članica izvora pisno in, kjer je to nujno, ustno, v jeziku, ki ga ta oseba razume ali za katerega se smiselno domneva, da ga ta oseba razume, obvesti o naslednjem:

[…]

(b) namenu obdelave njenih podatkov v okviru sistema Eurodac, vključno z opisom ciljev [Uredbe Dublin III] v skladu s členom 4 [Uredbe Dublin III] in z obrazložitvijo dejstva, da lahko do sistema Eurodac dostopajo države članice in Europol za namene kazenskega pregona, pri čemer je obrazložitev podana v razumljivi obliki ter jasnem in preprostem jeziku;

[…]

2. […]

Kadar gre za osebo, na katero se nanaša člen 17(1), se ji informacije iz odstavka 1 tega člena zagotovijo najpozneje ob posredovanju njenih podatkov v centralni sistem. […]

3. V skladu s postopkom iz člena 44(2) [Uredbe Dublin III] se pripravi skupna brošura, ki vsebuje vsaj informacije iz odstavka 1 tega člena in informacije iz člena 4(1) [Uredbe Dublin III].

Brošura je jasna in enostavna ter napisana v jeziku, ki ga zadevna oseba razume ali za katerega se smiselno domneva, da ga razume.

Brošura je pripravljena na tak način, da se državam članicam omogoči, da jo dopolnijo z dodatnimi informacijami, ki so za posamezno državo članico posebni. Te za posamezno državo članico posebne informacije vsebujejo vsaj informacije o pravicah posameznika, na katerega se nanašajo podatki, in možnostih pridobitve pomoči od nacionalnih nadzornih organov ter kontaktne podatke urada upravljavca in nacionalnih nadzornih organov.“

30. Člen 37 Uredbe Eurodac ima naslov „Odgovornost“, njegova odstavka 1 in 3 pa določata:

„1. Vsaka oseba ali država članica, ki je utrpela škodo zaradi nezakonite obdelave podatkov ali drugega dejanja, ki je nezdružljivo s to uredbo, ima pravico prejeti odškodnino od države članice, ki je odgovorna za nastalo škodo. Ta država bo odvezana svoje odgovornosti, v celoti ali delno, če dokaže, da ni odgovorna za okoliščino, ki je povzročila škodo.

[…]

3. Zahtevke za odškodnino, naslovljene na neko državo članico zaradi škode iz odstavkov 1 in 2, urejajo določbe nacionalne zakonodaje obtožene države članice.“

3. Direktiva 2011/95/EU

31. Direktiva 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite (v nadaljevanju: Direktiva 2011/95/EU)[8] določa merila, na podlagi katerih se ugodi prošnji za mednarodno zaščito.

32. Člen 2 Direktive 2011/95/EU vsebuje „opredelitve pojmov", v njegovi točki (h) pa je „prošnja za mednarodno zaščito" opredeljena kot „prošnja državljana tretje države ali osebe brez državljanstva za zaščito s strani države članice, ki se lahko razume kot prošnjo za status begunca ali status subsidiarne zaščite in ki ne zahteva izrecno druge vrste zaščite izven področja uporabe te direktive, za katero se lahko zaprosi posebej".

33. Direktiva 2011/95/EU v členu 8 pod naslovom „Notranja zaščita" določa izjeme od potrebe po mednarodni zaščiti, če lahko prosilec išče zaščito v delu izvorne države:

1. V okviru obravnavanja prošnje za mednarodno zaščito lahko države članice odločijo, da prosilec ne potrebuje mednarodne zaščite, če v delu izvorne države:

(a) ni razlogov za utemeljen strah pred preganjanjem ali utemeljeno tveganje, da utrpi resno škodo, ali

(b) ima dostop do zaščite pred preganjanjem ali resno škodo, kot je opredeljena v členu 7,

in če v ta del države lahko varno in zakonito potuje ter ima dostop do tega dela države in se od njega lahko razumno pričakuje, da se bo v njem nastanil.

2. Pri ugotavljanju, ali ima prosilec utemeljen strah pred preganjanjem oziroma ali obstaja utemeljeno tveganje, da utrpi resno škodo, oziroma ali ima dostop do zaščite pred preganjanjem ali resno škodo v delu izvorne države v skladu z odstavkom 1, države članice v trenutku odločanja o prošnji v skladu s členom 4 upoštevajo splošne okoliščine, ki prevladujejo v tem delu države, in osebne okoliščine prosilca. V ta namen države članice zagotovijo, da se iz ustreznih virov, kot sta Visoki komisar Združenih narodov za begunce in Evropski azilni podporni urad, pridobijo natančne in najnovejše informacije."

34. Direktiva 2011/95/EU v poglavju V kot pogoj za priznanje subsidiarne zaščite določa tveganje „resne škode". Resna škoda v skladu s členom 15, točka (c), zajema:

„(c) resno in individualno grožnjo življenju ali telesni celovitosti civilista zaradi vsesplošnega nasilja v situacijah mednarodnega ali notranjega oboroženega spopada."

[8] UL 2011, L 337, str. 9.

4. Direktiva 2013/32/EU

35. Člen 33 Direktive 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite (v nadaljevanju: Direktiva 2013/32/EU)[9] ima naslov „Nedopustne prošnje“, njegova odstavka 1 in 2, točka (a), pa določata:

„1. Poleg primerov, v katerih se prošnja ne preučuje v skladu z Uredbo (EU) št. 604/2013, se od držav članic ne zahteva, da preučijo, ali prosilec izpolnjuje pogoje za mednarodno zaščito v skladu z Direktivo 2011/95/EU, kadar se prošnja šteje za nedopustno v skladu s tem členom.

2. Države članice lahko štejejo prošnjo za mednarodno zaščito za nedopustno le, če:

(a) je druga država članica priznala mednarodno zaščito“.

5. Uredba št. 1560/2003

36. Člen 16a Uredbe (ES) št. 1560/2003,[10] izvedbene uredbe Komisije o dublinskem sistemu, kakor je bila spremenjena z Uredbo Dublin III in Izvedbeno uredbo (EU) št. 118/2014,[11] ima naslov „Informativne brošure, namenjene prosilcem za mednarodno zaščito“, njegova odstavka 1 in 4 pa določata:

„1. Skupna brošura, ki vse prosilce za mednarodno zaščito obvešča o določbah [Uredbe Dublin III] in o uporabi [Uredbe Eurodac], je v Prilogi X.

[…]

4. Informacije za državljane tretjih držav ali osebe brez državljanstva, ki so bili odkriti, da nezakonito bivajo v državi članici, so v Prilogi XIII.“

37. V brošuri na podlagi Priloge X k Uredbi št. 1560/2003 so v delu A pod naslovom „Informacije o Dublinski uredbi za prosilce za mednarodno zaščito v skladu s členom 4 Uredbe (EU) št. 604/2013“ zlasti te informacije (poudarki kot v izvirniku):

„Zaprosili ste nas za zaščito, ker ste bili po vašem mnenju prisiljeni zapustiti svojo domačo državo zaradi preganjanja, vojne ali tveganja resne škode. V zakonodaji je to poimenovano ‚prošnja/zahtevek za mednarodno zaščito‘, vi pa ste poimenovani – ‚prosilec‘. Ljudje, ki iščejo zaščito, so pogosto poimenovani ‚prosilci za azil‘.

Dejstvo, da ste zaprosili za azil v naši državi, ne zagotavlja, da bomo tukaj obravnavali vašo prošnjo. O tem, katera država je odgovorna za obravnavanje vaše prošnje, se odloči v postopku na podlagi zakonodajnega akta Evropske unije, ki je znan kot ‚dublinska‘ uredba. V skladu s tem zakonodajnim aktom je za obravnavo vaše prošnje odgovorna samo ena država.

[…]

[9] UL 2013, L 180, str. 60.

[10] Uredba Komisije z dne 2. septembra 2003 o podrobnih pravilih za uporabo Uredbe Sveta (ES) št. 343/2003 o določitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 200).

[11] Izvedbena uredba Komisije z dne 30. januarja 2014 o spremembi Uredbe (ES) št. 1560/2003 (UL 2014, L 39, str. 1).

Pred obravnavo vaše prošnje za azil je treba ugotoviti, katera država je odgovorna za njeno obravnavanje – to imenujemo ‚dublinski postopek'. V dublinskem postopku se ne bo obravnaval razlog vaše prošnje za azil, ampak le vprašanje, katera država je odgovorna za odločanje o vaši prošnji za azil.

[…]

Če organi naše države odločijo, da so odgovorni za odločanje o vaši prošnji za azil, to pomeni, da lahko ostanete v tej državi in da se vaša prošnja v tej državi tudi obravnava. Postopek obravnavanja vaše prošnje se bo začel takoj zatem.

Če organi naše države odločijo, da je za obravnavanje vaše prošnje odgovorna druga država, vas bomo skušali takoj, ko bo to mogoče, poslati v navedeno državo, da se bo lahko vaša prošnja obravnavala tam. […]

Predpisani so različni razlogi, zakaj je lahko država odgovorna za obravnavanje vaše prošnje. Ti razlogi se preučujejo po predpisanem vrstnem redu; kot prvi razlog se obravnava vprašanje, ali je v tej dublinski državi prisoten vaš družinski član; ali imate ali ste v preteklosti imeli vizum ali dovoljenje za prebivanje, ki ga je izdala dublinska država; oziroma ali ste potovali v ali skozi drugo dublinsko državo, bodisi zakonito bodisi nezakonito.

Pomembno je, da nas takoj, ko je to mogoče, obvestite, če imate družinske člane v drugi dublinski državi. Če je vaš mož, žena ali otrok prosilec za azil oziroma mu je bila dodeljena mednarodna zaščita v drugi dublinski državi, bi lahko bila navedena država odgovorna za obravnavanje vaše prošnje za azil.

Organi ene države lahko odločijo, da bodo obravnavali vašo prošnjo, čeprav ta država za to ni odgovorna v skladu z merili iz dublinske uredbe. Ne bomo vas poslali v državo, za katero se ugotovi, da bi lahko kršila vaše človekove pravice.

[…]

Možnost imate, da izrazite svoje nestrinjanje z odločitvijo, na podlagi katere naj bi bili poslani v drugo dublinsko državo; takšno odločitev lahko izpodbijate pred sodiščem ali razsodiščem. Lahko tudi zaprosite, da ostanete v tej državi, dokler ni odločeno o vaši pritožbi ali zahtevi za ponovni pregled.

Če umaknete svojo prošnjo za azil in odidete v drugo dublinsko državo, boste verjetno predani nazaj naši državi ali odgovorni dublinski državi.

Zato je pomembno, da po vložitvi prošnje za azil ostanete v naši državi, dokler ne odločimo: (1) kdo je odgovoren za obravnavanje vaše prošnje za azil in/ali (2) da bomo obravnavali vašo prošnjo za azil v naši državi.

[…]

Če menimo, da bi lahko bila za obravnavanje vaše prošnje odgovorna druga država, boste prejeli podrobnejše informacije o takšnem postopku ter o tem, kako vpliva na vas in vaše pravice."

38. V brošuri na podlagi Priloge X k Uredbi št. 1560/2003 so v delu B med drugim te „Informacije za prosilce za mednarodno zaščito, ki se zagotovijo v dublinskem postopku“:

„To brošuro ste dobili, ker ste zaprosili za mednarodno zaščito (azil) v naši državi ali v drugi dublinski državi, organi v naši državi pa utemeljeno domnevajo, da bi lahko bila za obravnavanje vaše prošnje odgovorna druga država.

O tem, katera država je odgovorna za obravnavanje vaše prošnje, se odloči v postopku na podlagi zakonodajnega akta Evropske unije, ki je znan kot ‚dublinska' uredba. Ta proces se imenuje ‚dublinski postopek'. S to brošuro želimo odgovoriti na najpogostejša vprašanja, ki bi jih lahko imeli o tem postopku.

[…]

V dublinskem postopku se določi, katera država je odgovorna za obravnavanje vaše prošnje za azil. To pomeni, da vas lahko naša država preda drugi državi, ki je odgovorna za obravnavanje vaše prošnje.

[…]

NE POZABITE: Ne smete oditi v drugo dublinsko državo. Če odidete v drugo dublinsko državo, boste predani nazaj naši državi ali državi, v kateri ste pred tem zaprosili za azil. Zaradi umika vaše prošnje v naši državi se odgovorna država ne bo spremenila. Če se boste skrili ali pobegnili, tudi tvegate, da boste pridržani.

[…]

Kako bodo organi določili državo, ki je odgovorna za obravnavanje moje prošnje?

Država je lahko odgovorna za obravnavanje vaše prošnje iz različnih razlogov. Ti razlogi se upoštevajo po predpisanem vrstnem redu. Če eden od njih ni relevanten, se upošteva naslednji po vrsti in tako naprej.

Razlogi so povezani z naslednjimi dejavniki, navedenimi po pomenu:

– vašemu družinskemu članu (možu ali ženi, otroku, mlajšemu od 18 let) je bila podeljena mednarodna zaščita ali pa je prosilec za azil v drugi dublinski državi,

Zato je pomembno, da nas pred sprejetjem prve odločitve o vaši prošnji za azil obvestite, če imate družinske člane v drugi dublinski državi. Če želite biti združeni z družinskim članom v isti državi, bosta morala željo po združitvi oba izraziti v pisni obliki.

[…]

Kaj naj storim, če sem odvisen od skrbi nekoga drugega ali če je nekdo drug odvisen od mene?

Lahko ste ponovno združeni v isti državi kot vaša **mati, oče, otrok, brat ali sestra**, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

– zadevni družinski član zakonito prebiva v eni od dublinskih držav,

– eden od vaju je nosečnica, ima novorojenčka, je težko bolan, težek invalid ali je star,

– eden od vaju je odvisen od pomoči drugega, ki lahko skrbi zanj.

Država, v kateri prebiva vaš otrok, brat ali sestra oziroma starš, bi morala po navadi sprejeti odgovornost za obravnavanje vaše prošnje, če so vaše družinske vezi obstajale v vaši matični državi. Oba bosta tudi pozvana, da pisno izrazita željo po ponovni združitvi.

Za to možnost lahko zaprosite, če ste že prisotni v državi, v kateri je prisoten vaš otrok, brat ali sestra oziroma starš, ali če ste v drugi državi, kot v tisti, v kateri prebivajo vaši sorodniki. V tem drugem primeru bo to pomenilo, da boste morali odpotovati v navedeno državo, razen če zaradi zdravstvenega stanja dalj časa ne smete potovati.

Poleg te možnosti lahko med azilnim postopkom kadar koli zaprosite, da se pridružite družinskemu članu iz humanitarnih, družinskih ali kulturnih razlogov. Če se vam ugodi, boste morda morali oditi v državo, v kateri je prisoten vaš družinski član. V takem primeru boste tudi pozvani, da daste pisno soglasje. Pomembno je, da nas obvestite o morebitnih humanitarnih razlogih, zaradi katerih naj se vaša prošnja obravnava v naši ali drugi državi.

[…]

– *Če ste tokrat prvič zaprosili za azil v dublinski državi, vendar se utemeljeno domneva, da bi morala vašo prošnjo za azil obravnavati druga dublinska država, bomo od te druge države zahtevali, naj* ***sprejme vašo zadevo.***

[…]

– *Če ste že zaprosili za azil v drugi dublinski državi, ki ni država, v kateri ste trenutno prisotni, bomo od navedene druge dublinske države zahtevali, naj* ***vas ponovno sprejme.***

[…]

Če pa niste zaprosili za azil v naši državi in je bila vaša predhodna prošnja za azil v drugi državi zavrnjena z dokončno odločitvijo, lahko bodisi pošljemo zahtevo odgovorni državi, naj vas ponovno sprejme, bodisi nadaljujemo postopek vaše vrnitve v vašo matično državo, državo vašega stalnega prebivališča ali varno tretjo državo.

[…]

Odgovorna država vas bo obravnavala kot prosilca za azil in upravičeni boste do vseh s tem povezanih pravic. Če v navedeni državi pred tem še nikoli niste zaprosili za azil, se vam bo to omogočilo po vašem prihodu.

[…]“

39. V brošuri na podlagi Priloge XIII k Uredbi št. 1560/2003 so „Informacije v skladu s členom 29(3) [Uredbe Eurodac] za državljane tretjih držav ali osebe brez državljanstva, za katere se odkrije, da nezakonito bivajo v državi članici“:

„Če se odkrije, da nezakonito bivate v eni od ‚dublinskih‘ držav, vam lahko organi odvzamejo prstne odtise in jih pošljejo v podatkovno zbirko prstnih odtisov, imenovano ‚Eurodac‘. To storijo izključno zato, da bi ugotovili, ali ste v preteklosti že zaprosili za azil. Podatki o vaših prstnih odtisih se ne bodo shranili v podatkovni zbirki Eurodac, pristojni organi pa vas lahko, če ste v preteklosti zaprosili za azil v drugi državi, pošljejo nazaj v navedeno državo.

[…]

Če naši organi menijo, da ste morda zaprosili za mednarodno zaščito v drugi državi, ki bi lahko bila odgovorna za obravnavanje navedene prošnje, boste prejeli podrobnejše informacije o postopku, ki bo sledil, ter o njegovem vplivu na vas in vaše pravice[12].“

B. Italijansko pravo

40. V italijanskem pravu člen 3 Decreto legislativo (zakonska uredba) št. 25/2008 z dne 28. januarja 2008 o izvajanju Direktive 2005/85/ES, ki je bila razveljavljena in nadomeščena z Direktivo 2013/32/EU o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem statusa begunca (GURI št. 40 z dne 16. februarja 2008), v najnovejši različici določa možnost vložitve tožb zoper odločbe o predaji v okviru dublinskega sistema.

III. Dejansko stanje in predlog za sprejetje predhodne odločbe

A. Zadeva C-228/21

41. Prosilec v zadevi C-228/21, CZA, je v Italiji vložil prošnjo za mednarodno zaščito, potem ko je tako prošnjo vložil že v Sloveniji. Zaradi tega je pristojni italijanski organ, dublinska enota, ki deluje v okviru ministrstva za notranje zadeve, na Slovenijo naslovil zahtevo za ponovni sprejem prosilca v skladu s členom 18(1)(b) Uredbe Dublin III. Slovenija je tej zahtevi ugodila. Nato je bila prosilcu na podlagi člena 26 Uredbe Dublin III izdana odločba o predaji, s katero je bil obveščen o odločitvi o njegovi predaji Sloveniji.

42. Prosilec je s tožbo, ki jo je zaradi kršitve obveznosti obveščanja iz člena 4 Uredbe Dublin III vložil zoper to odločbo, na prvi stopnji pred Tribunale di Catanzaro (sodišče v Catanzaru, Italija) uspel. Pristojnemu organu ni uspelo dokazati, da je bila prosilcu izročena brošura, ki jo je treba izročiti v skladu s členom 4 Uredbe Dublin III. Sodišče je zavzelo stališče, da ne zadostuje, da je bil prosilcu predložen zapisnik o osebnem razgovoru, sestavljen na podlagi člena 5 te uredbe, in da mu je bila ob uradni vložitvi prošnje za mednarodno zaščito v Italiji izročena neka druga brošura. Ugotovilo je, da odločba o predaji zaradi kršitve obveznosti obveščanja na podlagi člena 4 Uredbe Dublin III ni veljavna.

[12] „Informacije, ki se zagotovijo, so predvidene v delu B Priloge X.“

43. Ministrstvo za notranje zadeve je zoper to sodbo vložilo kasacijsko pritožbo pri Corte suprema di cassazione (vrhovno kasacijsko sodišče, Italija). To je z odločbo z dne 29. marca 2021, ki je prispela 8. aprila 2021, prekinilo postopek in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je treba člen 4 Uredbe razlagati tako, da se lahko s pravnim sredstvom v smislu člena 27 Uredbe (EU) št. 604/2013 zoper odločitev o predaji, ki jo je sprejela država članica v skladu z mehanizmom iz člena 26 Uredbe in na podlagi obveznosti ponovnega sprejema iz člena 18(1)(b) iste uredbe, zatrjuje zgolj dejstvo, da država članica, ki je sprejela odločbo o predaji, prosilcu ni zagotovila informativne brošure, določene v členu 4(2) Uredbe?

2. Ali je treba člen 27 Uredbe v povezavi z uvodno izjavo 18, uvodno izjavo 19 in členom 4 iste uredbe razlagati tako, da učinkovito pravno sredstvo v primeru ugotovljene kršitve obveznosti iz člena 4 sodišču nalaga, da odpravi odločitev o predaji?

3. Ali je treba v primeru negativnega odgovora na drugo vprašanje člen 27 Uredbe v povezavi z uvodno izjavo 18, uvodno izjavo 19 in členom 4 iste uredbe razlagati tako, da učinkovito pravno sredstvo v primeru ugotovljene kršitve obveznosti iz člena 4 sodišču nalaga, da preveri upoštevnost te kršitve glede na okoliščine, ki jih navaja pritožnik, in mu v vseh primerih, ko se ne pojavijo razlogi za sprejetje odločbe o predaji z drugačno vsebino, omogoča potrditev odločbe o predaji?“

B. Zadeva C-254/21

44. V zadevi C-254/21 je afganistanski državljan DG v Italiji vložil drugo prošnjo za mednarodno zaščito, potem ko je bila njegova prva prošnja za priznanje mednarodne zaščite, ki jo je vložil na Švedskem, tam že zavrnjena z dokončno odločitvijo. Zaradi tega je italijansko ministrstvo za notranje zadeve na podlagi zadetka v podatkovni zbirki Eurodac na švedske organe naslovilo zahtevo za ponovni sprejem v skladu s členom 18(1)(d) Uredbe Dublin III, ki so jo ti sprejeli, in izdalo odločbo o predaji Švedski.

45. Prosilec izpodbija to odločbo pred Tribunale di Roma (sodišče v Rimu, Italija) ter zatrjuje kršitev člena 4 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) in člena 17(1) Uredbe Dublin III. Svoje zatrjevanje utemeljuje s tem, da ga čaka posredna vrnitev preko Švedske v Afganistan, kjer mu grozi nečloveško in ponižujoče ravnanje. Odgovornost Italije za to, da ga zaščiti pred posredno vrnitvijo, naj bi izhajala iz člena 17 Uredbe Dublin III.

46. Tribunale di Roma (sodišče v Rimu) je v teh okoliščinah sklenilo prekiniti postopek in Sodišču z odločbo z dne 12. aprila 2021, ki je prispela 22. aprila 2021, v predhodno odločanje predložiti ta vprašanja:

„1. Ali pravica do učinkovitega pravnega sredstva iz člena 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah zahteva, da člena 4 in 19 te Listine v primeru, kakršen je v postopku v glavni stvari, zagotavljata zaščito tudi pred tveganjem posrednega vračanja po predaji državi članici Unije, v kateri ne obstajajo sistemske pomanjkljivosti v skladu s členom 3(2) dublinske uredbe (če ni drugih držav članic, pristojnih v skladu z merili iz poglavij III in IV) in ki je že preučila in zavrnila prvo prošnjo za mednarodno zaščito?

2. Ali mora sodišče države članice, v kateri je bila vložena druga prošnja za mednarodno zaščito, ki obravnava pritožbo v skladu s členom 27 dublinske uredbe – in je torej pristojno za presojo predaje znotraj Unije, ne pa tudi za odločanje o prošnji za zaščito – tveganje posrednega vračanja v tretjo državo obravnavati kot obstoječe, če je država članica, v kateri je bila vložena prva prošnja za mednarodno zaščito, pojem ‚notranja zaščita' v smislu člena 8 Direktive 2011/95/EU presodila drugače?

3. Ali je presoja [tveganja] posrednega vračanja glede na različno razlago potrebe po ‚notranji zaščiti' v dveh državah članicah v skladu s členom 3(1) (drugi del) dublinske uredbe in s splošno prepovedjo, ki velja za državljane tretje države, da bi odločali, v kateri državi članici Unije bodo vložili prošnjo za mednarodno zaščito?

4. Če so odgovori na zgoraj navedena vprašanja pritrdilni:

   (a) Ali presoja obstoja [tveganja] posrednega vračanja, kot jo je opravil pravosodni organ v državi, v kateri je prosilec vložil drugo prošnjo za mednarodno zaščito, potem ko je bila prva zavrnjena, zavezuje k uporabi določbe iz člena 17(1), ki je v Uredbi opredeljena kot ‚diskrecijska klavzula'?

   (b) Katera merila mora uporabiti sodišče, ki obravnava zadevo [v skladu s] členom 27 Uredbe, da lahko oceni tveganje posrednega vračanja, poleg tistih iz poglavja III in IV, ob upoštevanju, da je to tveganje že izključila država, ki je prva obravnavala prošnjo za mednarodno zaščito?"

C. Zadeva C-297/21

47. V zadevi C-297/21 je afganistanski državljan XXX.XX v Italiji vložil drugo prošnjo za mednarodno zaščito, potem ko je bila njegova prva prošnja za priznanje mednarodne zaščite, ki jo je pred tem vložil v Nemčiji, zavrnjena z dokončno odločitvijo in mu je bila tam izdana dokončna odredba o izgonu. Zaradi tega je italijansko ministrstvo za notranje zadeve na podlagi zadetka v podatkovni zbirki Eurodac na nemške organe naslovilo zahtevo za ponovni sprejem v skladu s členom 18(1)(d) Uredbe Dublin III, ki so jo ti sprejeli.

48. Prosilec je zoper odločbo o predaji, ki mu je bila zaradi tega izdana, vložil tožbo pri Tribunale di Firenze (sodišče v Firencah, Italija). Meni, da je izpodbijana odločba v nasprotju s členom 4 Listine ter členoma 3(2) in 17(1) Uredbe Dublin III, saj ga čaka posredna vrnitev preko Nemčije v Afganistan, kjer mu po prisilni vrnitvi grozi nečloveško in ponižujoče ravnanje. Zato meni, da je podana odgovornost Italije na podlagi člena 17(1) Uredbe Dublin III.

49. Tribunale di Firenze (sodišče v Firencah) je v teh okoliščinah sklenilo prekiniti postopek in Sodišču z odločbo z dne 29. aprila 2021, ki je prispela 10. maja 2021, v predhodno odločanje predložiti ti vprašanji:

„1. Primarno, ali je treba člen 17(1) Uredbe (EU) št. 604/2013, ob upoštevanju členov 19 in 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in člena 27 Uredbe (EU) št. 604/2013, razlagati tako, da lahko sodišče države članice, ki odloča o pritožbi zoper ukrep, ki ga sprejme Unità Dublino (dublinska enota), določi pristojnost nacionalne države, ki bi morala izvesti predajo v skladu s členom 18(1)(d), če ugotovi, da v pristojni državi članici obstaja tveganje kršitve načela nevračanja v zvezi z vrnitvijo prosilca v državo izvora, kjer bi bil izpostavljen smrtni nevarnosti ali nečloveškemu in ponižujočemu ravnanju?

2. Podredno, ali je treba člen 3(2) Uredbe (EU) št. 604/2013, ob upoštevanju členov 19 in 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in člena 27 Uredbe (EU) št. 604/2013, razlagati tako, da nacionalno sodišče lahko določi pristojnost države, ki je dolžna izvesti predajo v skladu s členom 18(1)(d) iste uredbe, če ugotovi:

   (a) da v pristojni državi članici obstaja tveganje kršitve načela nevračanja v zvezi z vrnitvijo prosilca v državo izvora, kjer bi bil izpostavljen smrtni nevarnosti ali nečloveškemu in ponižujočemu ravnanju;

   (b) da predaja drugi državi članici, določeni na podlagi meril iz poglavja III Uredbe (EU) št. 604/2013, ni mogoča?“

D. Zadeva C-315/21

50. V zadevi C-315/21 je prosilec PP, ki je bil rojen v Pakistanu, vložil prošnjo za mednarodno zaščito v Italiji, potem ko je pred tem že vložil tako prošnjo v Nemčiji. Zaradi tega je italijansko ministrstvo za notranje zadeve na nemške organe naslovilo zahtevo za ponovni sprejem v skladu s členom 18(1)(b) Uredbe Dublin III, ki so jo ti sprejeli kot zahtevo za ponovni sprejem v skladu s členom 18(1)(d) te uredbe. Nato je italijansko ministrstvo za notranje zadeve izdalo odločbo o predaji prosilca Nemčiji.

51. Prosilec je zoper to odločbo vložil tožbo pri Tribunale di Milano (sodišče v Milanu, Italija) in uspel s predlogom za začasno odložitev njene izvršitve. Kot utemeljitev je po eni strani navedel kršitev obveznosti obveščanja iz členov 4 in 5 Uredbe Dublin III, po drugi strani pa pretečo posredno vrnitev preko Nemčije v Pakistan, kjer naj bi zanj obstajalo konkretno tveganje, da bo izpostavljen nečloveškemu in ponižujočemu ravnanju. Dublinska enota, ki deluje v okviru ministrstva za notranje zadeve, je prerekala te navedbe in dokazala, da je bil osebni razgovor s prosilcem, ki ga določa člen 5 Uredbe Dublin III, opravljen.

52. Tribunale di Milano (sodišče v Milanu) je v teh okoliščinah sklenilo prekiniti postopek in Sodišču z odločbo z dne 14. aprila 2021, ki je prispela 17. maja 2021, v predhodno odločanje predložiti ta vprašanja:

„1. Ali je treba člena 4 in 5 Uredbe (EU) št. 604/2013 razlagati tako, da njuna kršitev sama po sebi povzroči nezakonitost izpodbijanega ukrepa v smislu člena 27 Uredbe (EU) št. 604/2013, ne glede na dejanske posledice navedene kršitve za vsebino ukrepa in za določitev odgovorne države članice?

2. Ali je treba člen 27 Uredbe (EU) št. 604/2013, v povezavi s členom 18(1)(a) oziroma s členom 18(2)(b), (c) in (d) ter členom 20(5) Uredbe Dublin III, razlagati tako, da je treba določiti različne pritožbene razloge in različne očitke, ki se uveljavljajo v okviru pritožbe, ter različne vidike kršitev pravice do obveščenosti in osebnega razgovora v smislu členov 4 in 5 Uredbe (EU) št. 604/2013?

   V primeru pritrdilnega odgovora na drugo vprašanje: ali je treba člena 4 in 5 Uredbe (EU) št. 604/2013 razlagati tako, da jamstva glede obveščenosti, navedena v teh členih, veljajo samo v primeru, določenem v členu 18(1)(a), ne pa tudi v postopku ponovnega sprejema, oziroma jih je treba razlagati tako, da v tem zadnjem postopku velja vsaj pravica do obveščenosti glede prenehanja obveznosti iz člena 19 ali glede sistemskih pomanjkljivosti v zvezi z azilnim

postopkom in pogoji za sprejem prosilcev, ki bi lahko povzročile nevarnost nečloveškega ali ponižujočega ravnanja v smislu člena 4 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, iz člena 3(2)?

3. Ali je treba člen 3(2) razlagati tako, da ‚*sistemske pomanjkljivosti v zvezi z azilnim postopkom*' vključujejo tudi morebitne posledice dokončnih odločitev o zavrnitvi prošnje za mednarodno zaščito, ki jih sprejme sodišče države članice ponovnega sprejema, če sodišče, ki obravnava zadevo v skladu s členom 27 Uredbe (EU) št. 604/2013, meni, da obstaja dejansko tveganje, da bo tožeča stranka utrpela nečloveško ali ponižujoče ravnanje, če jo [navedena] država članica vrne v državo izvora, tudi ob upoštevanju ugotovitve splošnega oboroženega spopada v skladu s členom 15(c) Direktive št. 2011/95 z dne 13. decembra 2011?"

E. Zadeva C-328/21

53. V zadevi C-328/21 je italijansko ministrstvo za notranje zadeve izdalo odločbo o predaji prosilca GE, iraškega državljana, Finski, potem ko je bilo ugotovljeno, da je ta nezakonito prebival v Italiji in je zadetek v podatkovni zbirki Eurodac pokazal, da je pred tem vložil prošnjo za mednarodno zaščito na Finskem. Finska je na podlagi zahteve za ponovni sprejem v skladu s členom 18(1)(b) Uredbe Dublin III priznala odgovornost v skladu s členom 18(1)(d) te uredbe.

54. Prosilec je zoper odločbo o predaji vložil tožbo pri Tribunale di Roma (sodišče v Rimu, Italija), ki se je izreklo za nepristojno in odstopilo zadevo Tribunale di Trieste (sodišče v Trstu, Italija). Prosilec se sklicuje zlasti na kršitev obveznosti obveščanja iz člena 4 Uredbe Dublin III in člena 29 Uredbe Eurodac.

55. Tribunale di Trieste (sodišče v Trstu) je v teh okoliščinah sklenilo prekiniti postopek in Sodišču z odločbo z dne 2. aprila 2021, ki je prispela 26. maja 2021, v predhodno odločanje predložiti ti vprašanji:

„1. Kakšne so pravne posledice, ki jih določa pravo Evropske unije v zvezi z odločbo o predaji zaradi ponovnega sprejema iz poglavja VI, del III [Uredbe Dublin III], če država ni zagotovila informacij iz člena 4 [Uredbe Dublin III] in člena 29 [Uredbe Eurodac]?

2. Če je bilo zoper odločbo o predaji vloženo popolno in učinkovito pravno sredstvo, se Sodišču Evropske unije predložita ti vprašanji:

2.1 Ali je treba člen 27 Uredbe (EU) št. 604/2013 razlagati:

– tako, da je posledica nevročitve informativne brošure iz člena 4(2) in (3) Uredbe (EU) št. 604/2013 osebi, ki je v položaju iz člena 23(1) Uredbe (EU) št. 604/2013, neodpravljiva ničnost odločbe o predaji (in morebiti tudi pristojnost države članice, v kateri je oseba vložila novo prošnjo za mednarodno zaščito, da odloči o tej prošnji);

– ali pa tako, da mora tožeča stranka v sodnem postopku sama dokazati, da bi bil izid postopka drugačen, če bi ji bila vročena navedena brošura?

2.2 Ali je treba člen 27 Uredbe (EU) št. 604/2013 razlagati:

– tako, da je posledica nevročitve informativne brošure iz člena 29 Uredbe (EU) št. 603/2013 osebi, ki je v položaju iz člena 24(1) Uredbe (EU) št. 604/2013,

neodpravljiva ničnost odločbe o predaji (in morebiti posledično tudi obveznost, da se omogoči vložitev nove prošnje za mednarodno zaščito);

– ali pa tako, da mora tožeča stranka v sodnem postopku sama dokazati, da bi bil izid postopka drugačen, če bi ji bila vročena navedena brošura?“

IV. Postopek pred Sodiščem

56. Predložitvena sodišča v zadevah C-254/21, C-297/21, C-315/21 in C-328/21 so predlagala, naj se zadeve obravnavajo po hitrem postopku na podlagi člena 105 Poslovnika Sodišča ali prednostno na podlagi člena 53(3) Poslovnika.

57. Predsednik Sodišča je s sklepoma z dne 14. junija in 6. julija 2021 zavrnil te predloge.

58. S sklepom z dne 6. julija 2021 je zadeve C-228/21, C-254/21, C-297/21, C-315/21 in C-328/21 združil za pisni in ustni del postopka ter za izdajo skupne končne sodbe.

59. Pisna stališča so predložile Nemčija, Francija, Italija, Nizozemska, Evropska komisija ter tožeči stranki postopkov v glavni stvari v zadevah C-297/21 in C-328/21.

60. Skupne obravnave, ki je potekala 8. junija 2022, so se udeležile Italija, Komisija ter tožeči stranki postopkov v glavni stvari v zadevah C-297/21 in C-328/21.

V. Presoja

61. Vsem položajem, na katerih temelji obravnavanih pet predlogov za sprejetje predhodne odločbe, je skupno, da so se zadevni prosilci za azil, potem ko so v eni od držav članic vložili prvo prošnjo za mednarodno zaščito, odpravili v Italijo in tam vložili še eno prošnjo za mednarodno zaščito (zadeve C-228/21, C-254/21, C-297/21 in C-315/21) ali prebivali brez dovoljenja za prebivanje (zadeva C-328/21, pri čemer je v tej zadevi sporno, ali je tožeča stranka v postopku v glavni stvari v Italiji vložila novo prošnjo, v zvezi s tem glej točki 98 in 123 teh sklepnih predlogov). Nato je pristojni italijanski organ na države članice, v katerih so zadevne osebe predhodno vložile prošnje za mednarodno zaščito, naslovil zahtevo za njihov ponovni sprejem in zadevnim osebam izdal odločbe o predaji v skladu s členom 26 Uredbe Dublin III, ki so zdaj predmet obravnavanih postopkov v glavni stvari.

62. Zato vprašanja, ki so se v obravnavanih predlogih za sprejetje predhodne odločbe predložila Sodišču, kot je bilo uvodoma navedeno, spadajo v dva tematska sklopa: prvi tematski sklop se nanaša na obveznost obveščanja in izročitve skupne brošure v skladu s členom 4 Uredbe Dublin III oz. členom 29 Uredbe Eurodac ter osebnega razgovora v skladu s členom 5 Uredbe Dublin III (zadeve C-228/21, C-315/21 in C-328/21) (razdelek A). Drugi tematski sklop pa zadeva vprašanje, ali lahko sodišča države članice, ki poda zahtevo, v okviru tožbe zoper odločbo o predaji preverijo, ali je pri državi članici, na katero je zahteva naslovljena, podano tveganje kršitve načela nevračanja, če v tej državi članici ni sistemskih pomanjkljivosti (zadeve C-254/21, C-297/21 in C-315/21) (razdelek B).

A. Skupna brošura in osebni razgovor

63. Predložitvena sodišča z vprašanji, predloženimi v zadevah C-228/21, C-315/21 in C-328/21, najprej sprašujejo, ali obveznosti obveščanja prosilcev in izročitve skupne brošure v skladu s členom 4 Uredbe Dublin III oz. členom 29 Uredbe Eurodac ter osebnega razgovora v skladu s členom 5 Uredbe Dublin III ne veljajo le v okviru postopka določitve odgovorne države članice, ki se izvede ob vložitvi prve prošnje za mednarodno zaščito v eni od držav članic, ampak tudi v postopku za ponovni sprejem. Ta se izvede, če prosilec za azil vloži prošnjo za mednarodno zaščito še v drugi državi članici ali prebiva v njej, ta druga država članica pa ga namerava predati prvi državi članici.

64. Če bi se izkazalo, da zadevne obveznosti veljajo tudi v postopku za ponovni sprejem, predložitvena sodišča poleg tega sprašujejo, ali je mogoče tožbo zoper odločbo o predaji utemeljiti s kršitvijo teh obveznosti in kakšne so posledice take kršitve za odločbo o predaji.

65. Ker se na podlagi člena 4 Uredbe Dublin III (podrazdelek 1), člena 29 Uredbe Eurodac (podrazdelek 2) in člena 5 Uredbe Dublin III (podrazdelek 3) postavljajo vprašanja, ki so specifična za vsakega od njih, jih je smiselno obravnavati enega za drugim.

1. Obveznost obveščanja v skladu s členom 4 Uredbe Dublin III

66. Vprašanje, ali obveznosti obveščanja in izročitve skupne brošure v skladu s členom 4 Uredbe Dublin III veljata tudi v postopku za ponovni sprejem, je eksplicitno postavljeno v drugem delu drugega vprašanja v zadevi C-315/21, implicitno pa na njem temeljijo tudi vprašanja v zadevah C-228/21 in C-328/21. Ta vprašanja se namreč nanašajo na posledice, ki jih ima kršitev navedenih obveznosti za odločbo o predaji v postopku za ponovni sprejem, kar je pogojeno s tem, da se lahko ta odločba uporablja.

67. Najprej bom na kratko opisala razliko med postopki za sprejem in postopki za ponovni sprejem ter različne položaje, v katerih se izvajajo postopki za ponovni sprejem (točka a). Nato bom pojasnila, zakaj obravnavana obveznost obveščanja velja tudi v postopku za ponovni sprejem (točka b). Nazadnje se bom posvetila vprašanju, ali je mogoče v tožbi zoper odločbo o predaji zatrjevati kršitev obveznosti obveščanja in kakšne so posledice te kršitve (točka c).

a) Postopki za sprejem in postopki za ponovni sprejem v dublinskem sistemu

68. Na podlagi člena 20(1) Uredbe Dublin III se postopek določanja odgovorne države članice začne takoj, ko je v državi članici prvič vložena prošnja za mednarodno zaščito. Kadar ta država članica meni, da je odgovorna druga država članica, lahko od druge države članice zahteva, da sprejme prosilca (člen 18(1)(a) v povezavi s členom 21(1) Uredbe Dublin III).

69. Postopek za ponovni sprejem v skladu s členoma 23 in 24 Uredbe Dublin III pa se uporablja za osebe, ki se po vložitvi prve prošnje v eni od držav članic odpravijo v drugo državo članico in tam vložijo še eno prošnjo ali prebivajo brez dovoljenja za prebivanje. Zaradi tega lahko ta država članica od države članice, ki je obravnavala njihovo prvo prošnjo, zahteva, naj jih ponovno sprejme.

70. V postopku za ponovni sprejem je treba razlikovati med dvema položajema, ki ju upošteva tudi predložitveno sodišče v zadevi C-315/21: po eni strani se ta postopek uporablja za položaj oseb, ki so vložile prošnjo v prvi državi članici, nato pa jo zapustile, še preden je bil končan postopek določitve odgovorne države članice (člen 20(5) Uredbe Dublin III). V postopkih v glavni stvari ne gre za tak položaj.

71. Po drugi strani se postopek za ponovni sprejem uporablja za položaje oseb, ki se, medtem ko se obravnava njihova prošnja ali potem ko odgovorna država članica njihovo prošnjo zavrne, odpravijo v drugo državo članico in v njej vložijo še eno prošnjo ali prebivajo brez dovoljenja za prebivanje (člen 18(1) od (b) do (d) Uredbe Dublin III).[13] Takšne so okoliščine obravnavanih postopkov v glavni stvari.

b) Obveznost obveščanja na podlagi člena 4 Uredbe Dublin III tudi v postopku za ponovni sprejem

72. Člen 4(1) Uredbe Dublin III določa, da organi obvestijo prosilce o uporabi te uredbe in njenih pomembnih vidikih, „čim je prošnja za mednarodno zaščito vložena v državi članici v smislu člena 20(2)“. Te informacije so vključene v skupno brošuro, ki jo je Komisija na podlagi člena 4(2) in (3) Uredbe Dublin III oblikovala v Izvedbeni uredbi št. 118/2014.

73. V nadaljevanju bom najprej obravnavala besedilo in sistematiko (podtočka 1), nato smisel in namen člena 4 Uredbe Dublin III (podtočka 2) in nazadnje primer, v katerem v drugi državi članici ni vložena nova prošnja (podtočka 3).

1) Besedilo in sistematika člena 4 Uredbe Dublin III

74. Zakonodajalec Unije v besedilu člena 4(1) Uredbe Dublin III glede obveznosti obveščanja ne dela razlik med prvo prošnjo in nadaljnjimi prošnjami za mednarodno zaščito oziroma med postopkom za sprejem in postopkom za ponovni sprejem.

75. Sicer je naslov člena 20 Uredbe Dublin III „Začetek postopka“, njegov odstavek 1 pa določa, da se postopek določanja odgovorne države članice začne takoj, ko je v državi članici *prvič*[14] vložena prošnja za mednarodno zaščito. Vendar odstavek 2 tega člena nato povsem na splošno določa, kdaj prošnja za mednarodno zaščito (katere pojem je opredeljen v členu 2, točka (b), Uredbe Dublin III in členu 2, točka (h), Direktive 2011/95/EU) šteje za vloženo, in se ne nanaša le na prvo prošnjo. To izhaja tudi iz člena 23(2), drugi pododstavek, Uredbe Dublin III, v katerem je sklicevanje na člen 20(2). Vendar člen 23 velja zgolj za primere vložitve nove prošnje za mednarodno zaščito in tako ravno ne velja za prvo prošnjo.

76. Z vidika sistematike je člen 4 Uredbe Dublin III umeščen v njeno poglavje II, katerega naslov je „Splošna načela in zaščitni ukrepi“. Njegove določbe tako veljajo za celotno področje uporabe te uredbe in ne le za določeno vrsto postopka.

[13] V zvezi z razliko med položajema iz točk 70 in 71 glej tudi sodbo H. in R. (spodaj navedena opomba tč. 15) (točke od 46 do 52) in sodbo z dne 12. januarja 2023, B. in F. (Rok za predajo – Več prošenj) (od C-323/21 do C-325/21, EU:C:2023:4, točke od 47 do 50).

[14] Moj poudarek.

2) Smisel in namen člena 4 Uredbe Dublin III

77. Komisija in Italija v zvezi z logiko obveznosti obveščanja ugovarjata, da naj bi bil njen namen v skladu z uvodno izjavo 18 Uredbe Dublin III omogočiti lažjo določitev države članice, ki je odgovorna za vsebinsko obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito. Postopek za ponovni sprejem pa naj bi se v glavnem uporabljal za položaje, v katerih je odgovorna država članica že določena. Zato naj v tem postopku prosilcu ne bi bilo več treba podati vseh informacij v zvezi z določanjem odgovorne države članice. Zadostovati naj bi namreč moralo, da se zadevne osebe obvesti o vidikih, ki jih lahko uveljavljajo tudi še v tej fazi postopka. Komisija in Italija utemeljujeta te navedbe zlasti s sodbo Sodišča v zadevi H. in R. (v nadaljevanju: sodba H. in R.). [15]

78. Komisiji in Italiji je treba pritrditi, da je postopek določitve odgovorne države članice v položajih, ki jih zajema člen 18(1), od (b) do (d), Uredbe Dublin III (točka 71 zgoraj), že končan in je odgovorna država članica začela obravnavati prošnjo ali pa je obravnava celo že zaključena. Zato je Sodišče v sodbi H. in R. ugotovilo, da v takem primeru ni treba ponovno uporabiti pravil za postopek določitve odgovornosti. [16]

79. Državi članici, ki daje zahtevo, načeloma tudi v položaju, ki ga zajema člen 20(5) Uredbe Dublin III (točka 70 zgoraj), v katerem se v državi članici, na katero je zahteva naslovljena, še preverja odgovornost, ni treba preveriti, ali je država članica, na katero je zahteva naslovljena, odgovorna. Preveriti mora namreč zgolj, ali so izpolnjena merila člena 20(5), to je, ali je bila v državi članici, na katero je zahteva naslovljena, vložena prva prošnja in ali je ta začela postopek določitve odgovorne države članice, vendar ga še ni končala. [17]

80. Vendar to ne pomeni, da nekaterih meril za določitev odgovornosti ni treba upoštevati tudi še v postopku za ponovni sprejem. Kot bom podrobneje pojasnila v nadaljevanju, je Sodišče to glede nekaterih meril za določitev odgovornosti že izrecno ugotovilo, kar priznavata tudi Komisija in Italija. Poleg tega obveznost obveščanja na podlagi člena 4 Uredbe Dublin III ne zajema le meril za določitev odgovorne države članice, ampak tudi splošne informacije o delovanju dublinskega sistema. Vse te informacije so vključene v skupno brošuro. Zato se zdi, da selektivna obveznost obveščanja v postopku za ponovni sprejem, kot jo predlagata Komisija in Italija, ne bi bila v skladu s cilji Uredbe Dublin III (i) in bi jo bilo v praksi težko izvajati (ii).

i) Pomembnost informacij v skupni brošuri za prosilce v postopku za ponovni sprejem

– Merila za določitev odgovornosti, ki jih je treba upoštevati tudi še v postopku za ponovni sprejem

81. Državi članici, ki daje zahtevo, v postopku za ponovni sprejem ni več treba po uradni dolžnosti preveriti meril za določitev odgovorne države članice v skladu s poglavjem III Uredbe Dublin III. [18] Vendar to ne pomeni, da lahko spregleda elemente, ki jih navaja prosilec in ki lahko tudi v tej fazi še nasprotujejo predaji državi članici, na katero je zahteva naslovljena. Zato je treba tudi v postopku za ponovni sprejem s skupno brošuro obvestiti prosilce o tem, da lahko izkažejo take elemente.

[15] Sodba z dne 2. aprila 2019, H. in R. (C-582/17 in C-583/17, EU:C:2019:280).

[16] Sodba H. in R. (točke 51, 52, od 65 do 67 in 80).

[17] Sodba H. in R. (točke od 61 do 63 in 80).

[18] Sodba H. in R. (točke od 54 do 80).

82. To velja zlasti za prenos odgovornosti na državo članico, ki daje zahtevo, na podlagi člena 19,[19] člena 23(3)[20] in člena 29(2)[21] Uredbe Dublin III, sistemske pomanjkljivosti v državi članici, na katero je zahteva naslovljena (člen 3(2), drugi pododstavek[22]), ali, v posebnih primerih, ki se nanašajo na zdravstveno stanje prosilcev, tveganje nečloveškega ravnanja zaradi prevoza v državo članico, na katero je zahteva naslovljena.[23] V primerih, v katerih je prosilec zapustil državo članico, na katero je zahteva naslovljena, še preden je bil postopek za določitev odgovorne države članice končan (člen 20(5), točka 70 zgoraj), se je v skladu s sodno prakso Sodišča poleg tega tudi v postopku za ponovni sprejem mogoče še sklicevati na to, da je država članica, ki daje zahtevo, na podlagi meril iz členov od 8 do 10 dejansko odgovorna država članica.[24]

83. Poleg tega lahko prosilci v postopku za ponovni sprejem (tako v položajih, ki so zajeti s členom 20(5) (točka 70 zgoraj), kot tudi v položajih, zajetih s členom 18(1), od (b) do (d), Uredbe Dublin III (točka 71 zgoraj)), navedejo zlasti dokaze o prisotnosti družinskih članov, sorodnikov ali drugih svojcev prosilca na ozemlju države članice, ki daje zahtevo, zaradi katerih je morda treba uporabiti merila iz členov 8, 10 in 16 Uredbe Dublin III. Take dokaze morajo države članice namreč upoštevati v skladu s členom 7(3), če so predloženi, preden druga država članica sprejme prošnjo za sprejem *ali ponovni sprejem*[25] zadevne osebe v skladu s členom 22 *oziroma 25*[26] ter če o predhodnih prošnjah za mednarodno zaščito prosilca še ni bila sprejeta prva vsebinska odločitev.

84. To pomeni, da člen 7(3) Uredbe Dublin III glede na svoje besedilo in po svoji logiki velja tudi v postopku za ponovni sprejem. V to se v sodbi H. in R., kot je razvidno, ni podvomilo, saj Sodišče v tej sodbi ni obravnavalo te določbe.

85. Tudi v skupni brošuri je izrecno navedeno, da morajo prosilci organe **„pred sprejetjem prve odločitve o [njihovi] prošnji za azil“**[27] obvestiti, če imajo družinske člane v dublinski državi, pri čemer ta možnost ne velja le za postopek za sprejem.

86. To je tudi logično.

87. Sicer je cilj Uredbe Dublin III hitro določiti odgovorno državo članico in s tem zagotoviti hitro obravnavo prošenj za azil.[28] Zato lahko prošnje za azil, kadar je ustrezno, obravnava druga država članica, ki ni država članica, ki je odgovorna v skladu z merili iz poglavja III te uredbe.[29] To ni problematično, saj je treba domnevati, da je obravnavanje prosilcev za azil v vsaki državi članici

19 Sodba z dne 7. junija 2016, Karim (C-155/15, EU:C:2016:410, točka 27).

20 Glej po analogiji s členom 21(1) Uredbe Dublin III sodbo z dne 26. julija 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587, točka 55).

21 Sodba z dne 25. oktobra 2017, Shiri (C-201/16, EU:C:2017:805, točka 46).

22 Sodba z dne 19. marca 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, točke od 87 do 89 in 98).

23 Sodba z dne 16. februarja 2017, C. K. in drugi (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, točke 65, 66, 73, 74 in 96).

24 Sodba H. in R. (točke od 81 do 84).

25 Moj poudarek.

26 Prav tam.

27 Poudarek v izvirniku. Glej točko 38 teh sklepnih predlogov.

28 Glej uvodni izjavi 4 in 5 Uredbe Dublin III ter sodbi z dne 16. februarja 2017, C. K. in drugi (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, točka 57), in z dne 19. marca 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, točka 58).

29 Glej sodbe z dne 25. oktobra 2017, Shiri (C-201/16, EU:C:2017:805, točka 31); z dne 13. novembra 2018, X in X (C-47/17 in C-48/17, EU:C:2018:900, točki 69 in 70), in z dne 12. januarja 2023, B. in F. (Rok za predajo – Več prošenj) (od C-323/21 do C-325/21, EU:C:2023:4, točka 55).

v skladu z zahtevami Listine ter Ženevske konvencije [30] in EKČP [31]. Države članice zaradi harmonizacije na ravni Unije tudi v veliki meri po istih pravilih obravnavajo prošnje za azil. [32] Zato naj se odgovornost, ki je bila enkrat že določena, načeloma ne bi več izpodbijala.

88. Vendar se to načelo ob upoštevanju pomena pravice do spoštovanja družinskega življenja ne sme uporabiti, kadar se v skladu s členom 7(3) Uredbe Dublin III navedejo elementi, na podlagi katerih je mogoče sklepati o prisotnosti družinskih članov prosilca v drugi državi članici, ki ni država članica, ki je bila prvotno določena za odgovorno.

89. S to določbo se namreč upošteva pravica do spoštovanja družinskega življenja. V skladu s predlogom Komisije za Uredbo Dublin III naj bi se z njo okrepila pravica do združitve družine in preprečila predaja prosilca eni od držav članic, čeprav je zaradi enotnosti družine odgovorna [33] druga država članica. Uvodne izjave od 14 do 16 Uredbe Dublin III potrjujejo, da je pri izvajanju te uredbe pomembno spoštovati družinsko življenje. V skladu z njimi naj bi se s tem, da bi ena sam država članica skupno obravnavala prošnje za mednarodno zaščito članov ene družine, zlasti zagotovilo, da so odločitve v zvezi z njimi dosledne in da člani ene družine niso ločeni.

90. To pomeni, da je obveščanje prosilcev v postopku za ponovni sprejem z uporabo skupne brošure namenjeno tudi in ravno varovanju njihove pravice do družinskega življenja.

– *Splošne informacije o dublinskem sistemu*

91. Če se v postopku za ponovni sprejem ne bi izročila skupna brošura, bi bilo to poleg tega v nasprotju s cilji Uredbe Dublin III. Z njo se namreč prizadevajo okrepiti pravice prosilcev, jih čim bolj vključiti v postopek določitve odgovorne države članice [34] in jim pojasniti delovanje dublinskega sistema, da se prepreči sekundarno gibanje. [35]

[30] Konvencija o statusu beguncev, podpisana 28. julija 1951 v Ženevi, *United Nations Treaty Series*, zvezek 189, str. 150, št. 2545 (1954).

[31] Glej sodbi z dne 21. decembra 2011, NS (C-411/10 in C-493/10, EU:C:2011:865, točke od 78 do 80), in z dne 19. marca 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, točka 82); v zvezi s tem glej tudi točko 155 in naslednje teh sklepnih predlogov.

[32] Sodba z dne 10. decembra 2013, Abdullahi (C-394/12, EU:C:2013:813, točki 54 in 55).

[33] Glej Predlog Komisije za Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva (prenovitev), COM(2008) 820 final, str. 8 in 12: „izključitev možnosti vrnitve prosilca, za katerega se v času zadnje prošnje lahko uporabi eno izmed meril enotnosti družine, pod pogojem, da v državi članici, v kateri je bila vložena prva prošnja, še ni bila sprejeta prva vsebinska odločitev. Cilj tega je zagotoviti zlasti, da država članica, na ozemlju katere je prosilec za azil, v skladu z obveznostmi iz Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ustrezno upošteva morebitne nove elemente glede družinskega položaja prosilca za azil; […] **Pravico do ponovne združitve družine** bo znatno okrepila zlasti razširitev področja uporabe Uredbe na prosilce za subsidiarno zaščito in upravičence do tovrstne zaščite, uvedba obvezne ponovne združitve nepreskrbljenih sorodnikov in prepoved pod določenimi pogoji vrnitve prosilca, za katerega se v času zadnje prošnje lahko uporabi eno od meril enotnosti družine. Ti zaščitni ukrepi ne bodo zagotovili zgolj povišanega standarda zaščite prosilcev za azil, temveč bodo prispevali tudi k zmanjšanju obsega sekundarnega gibanja, saj se bo v postopku določanja odgovorne države članice v večji meri upošteval osebni položaj vsakega prosilca za azil.“ (poudarek v izvirniku)

[34] Glej v tem smislu sodbi z dne 7. junija 2016, Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409, točke od 47 do 51), in z dne 26. julija 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587, točka 58).

[35] V zvezi s tem glej obrazložitev v Predlogu Komisije za Uredbo Dublin III (opomba 33 teh sklepnih predlogov), str. 7 in 11: „[…] Boljše obveščanje prosilcev za mednarodno zaščito o posledicah dublinske uredbe bo prispevalo k njihovi ozaveščenosti o postopku določanja odgovornosti, kar bi lahko med drugim pripomoglo k zmanjšanju pojava sekundarnega gibanja; […] Predvsem bo **boljše obveščanje** prosilcev za azil o uporabi te uredbe ter o njihovih pravicah in dolžnostih po tej uredbi na eni strani omogočilo boljšo obrambo njihovih pravic, na drugi pa bi lahko prispevalo k zmanjšanju obsega sekundarnega gibanja, saj bodo prosilci za azil bolj naklonjeni ravnanju v skladu s sistemom.“ (poudarek v izvirniku)

92. Zato se obveznost obveščanja v skladu s členom 4(1) Uredbe Dublin III ne nanaša le na merila za določitev odgovorne države članice (točka (b)). Zajema namreč tudi sistematiko dublinskega sistema, zlasti posledice vložitve še ene prošnje ali selitve v drugo državo članico, osebni razgovor v skladu s členom 5 in možnost predložitve informacij o prisotnosti družinskih članov ter izpodbijanja odločbe o predaji (točke (a), (c) in (d)).

93. Zadevnim osebam je nedvomno smiselno podati te splošne informacije o dublinskem sistemu tudi v postopku za ponovni sprejem. Skupna brošura sicer vsebuje izrecno navodilo za prosilce v postopku za ponovni sprejem: „*Če ste že zaprosili za azil v drugi dublinski državi, ki ni država, v kateri ste trenutno prisotni, bomo od navedene druge dublinske države zahtevali, naj vas* ‚***ponovno sprejme***‘“.[36] Zato tudi ni upravičen strah, da bi lahko prosilci, če se jim v postopku za ponovni sprejem ponovno izroči skupna brošura, zmotno menili, da bo država članica, ki daje zahtevo, vsekakor po uradni dolžnosti ponovno določila odgovorno državo članico.

ii) Praktični vidiki

94. Poleg tega se zdi selektivno obveščanje prosilcev, kot ga predlagata Komisija in Italija, težko izvedljivo, saj obstaja le ena skupna brošura. Prav tako organi druge države članice (zlasti pred poizvedbo v podatkovni zbirki Eurodac, v zvezi s tem glej točki 115 in 116 teh sklepnih predlogov) morda ne morejo takoj natančno ugotoviti, v kakšnem položaju je prosilec in na katere elemente se tako še lahko sklicuje. Nasprotno je sistematično obveščanje s skupno brošuro v postopku za ponovni sprejem jasna, preprosta in pravno varna rešitev, ki zagotavlja, da vsi prosilci vsekakor – v skrajnem primeru ponovno – prejmejo vse informacije, ki so upoštevne za njihov vsakokratni položaj.

95. Sicer je treba šteti, da je bila skupna brošura prosilcu, ki vloži prošnjo za mednarodno zaščito v drugi državi članici, izročena že ob prvi vložitvi vloge v prvi državi članici. Vendar ni mogoče izključiti, da se je na to v posameznih primerih pozabilo ali da je koristno spomniti na te informacije. Vsekakor organi druge države članice praviloma težko preverijo, ali so prosilci že enkrat dobili brošuro.

96. Obveznost (morebitne ponovne) izročitve skupne brošure v postopku za ponovni sprejem pa nazadnje tudi ne pomeni nesorazmernega napora za državo članico, ki daje zahtevo. Ta mora namreč tako in tako imeti skupno brošuro na zalogi v vseh jezikovnih različicah, da jo lahko izroči prosilcem, ki pri njenih organih vložijo svojo prvo prošnjo za mednarodno zaščito.

3) Ali obveznost obveščanja obstaja tudi, če v drugi državi članici ni vložena nova vloga?

97. Da se kaj ne izpusti, je treba opozoriti še, da postopek za ponovni sprejem ne zajema le položajev, v katerih prosilec, potem ko je v prvi državi članici vložil prošnjo za mednarodno zaščito, tako prošnjo vloži še v eni državi članici. Postopek za ponovni sprejem se namreč uporablja tudi v položajih, v katerih se prosilec, potem ko je v eni od držav članic vložil prvo prošnjo, odpravi v drugo državo članico in v njej prebiva brez dovoljenja za prebivanje, ne da bi vložil še eno prošnjo (člen 24 v povezavi s členom 20(5) in členom 18(1), od (b) do (d), Uredbe Dublin III).

[36] Poudarek v izvirniku. Glej točko 38 teh sklepnih predlogov.

98. Kot navaja predložitveno sodišče, je v obravnavanem primeru tak položaj podan v postopku v glavni stvari v zadevi C-328/21. Zadevna oseba v tej zadevi, to je GE, nasprotno, trdi, da je bil opredeljen, kot da nezakonito prebiva na ozemlju države članice, le zato, ker italijanski organi niso pravilno sprejeli njegove prošnje za mednarodno zaščito. Predložitveno sodišče mora presoditi, ali je to res, pri čemer se zahteve za obstoj prošnje za mednarodno zaščito ne smejo razlagati prestrogo in formalistično.[37]

99. V skladu s členom 4(1) Uredbe Dublin III obveznost izročitve informacij iz tega člena obstaja le, „[č]im je prošnja za mednarodno zaščito vložena v državi članici v smislu člena 20(2)“. Zato je ni mogoče razširiti na primere, v katerih se prosilec po vložitvi prve prošnje v eni od držav članic odpravi v drugo državo članico in v njej le prebiva brez dovoljenja za prebivanje, ne vloži pa še ene prošnje.

100. Glede na zgoraj navedeno se zdi, da je sicer tudi v takih primerih koristno izročiti brošuro, ki vsebuje informacije o delovanju dublinskega sistema. S tem bi se lahko zadevnim osebam pomagalo zlasti pri njihovem pojasnjevanju organom, ali želijo vložiti prošnjo za mednarodno zaščito. Če bi se brošura izročala tudi v takih primerih, pa bi bila to le dobra upravna praksa, ki jo države članice lahko uporabijo, ne da bi jo bile v skladu s členom 4 Uredbe Dublin III formalno zavezane uporabljati.

4) Vmesni predlog

101. Iz vsega navedenega izhaja, da je treba člen 4 Uredbe Dublin III razlagati tako, da obveznost izročitve informacij iz tega člena, čim je prošnja za mednarodno zaščito vložena v državi članici v smislu člena 20(2), obstaja tako v položajih, ki jih zajemata člen 20(1) in člen 18(1)(a), kot tudi v položajih, ki jih zajemata člen 20(5) in člen 18(1), od (b) do (d), te uredbe.

c) Posledice kršitve obveznosti obveščanja na podlagi člena 4 Uredbe Dublin III v postopku za ponovni sprejem

102. Predložitvena sodišča z vprašanji v zadevah C-228/21 in C-328/21 ter prvim in drugim vprašanjem v zadevi C-315/21 po eni strani sprašujejo, ali se je v tožbi zoper odločbo o predaji mogoče sklicevati na kršitve obveznosti obveščanja iz člena 4 Uredbe Dublin III, ki naj bi bile storjene v postopku za ponovni sprejem (točka a). Po drugi strani sprašujejo, ali je treba zaradi takih kršitev *per se* odpraviti to odločbo oziroma ali mora pristojno sodišče v posameznem primeru preizkusiti, ali so vplivale na njeno vsebino (točka b).

1) Možnost očitanja kršitve člena 4 Uredbe Dublin III v tožbi zoper odločbo o predaji v postopku za ponovni sprejem

103. Na vprašanje, ali je mogoče v tožbi zoper odločbo o predaji očitati kršitve člena 4 Uredbe Dublin III, je treba odgovoriti pritrdilno. Sodišče je namreč že ugotovilo, da mora biti mogoče pravno sredstvo zoper odločbo o predaji v skladu s členom 27(1) Uredbe Dublin III vložiti zaradi preučitve te uredbe, vključno s spoštovanjem postopkovnih jamstev, določenih z navedeno uredbo.[38]

[37] V zvezi s tem glej sodbo z dne 26. julija 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587, točke od 76 do 103).

[38] Sodbe z dne 26. julija 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587, točka 48); z dne 2. aprila 2019, H. in R. (C-582/17 in C-583/17, EU:C:2019:280, točka 40), in z dne 12. januarja 2023, B. in F. (Rok za predajo – Več prošenj) (od C-323/21 do C-325/21, EU:C:2023:4, točka 91); posebej glede člena 5 Uredbe Dublin III glej sodbo z dne 7. junija 2016, Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409, točka 53).

104. Stališče Komisije, v skladu s katerim je mogoče kršitve obveznosti obveščanja zatrjevati le, če so vplivale na vsebino odločbe o predaji, pa je treba zavrniti. Upoštevanje tega stališča bi namreč privedlo do tega, da bi se preizkus dopustnosti tožbe zoper odločbo o predaji zamenjal za preizkus njene utemeljenosti.

2) Posledice, ki jih imajo kršitve člena 4 Uredbe Dublin III za odločbo o predaji

105. V nasprotju s stališčem, ki ga v zadevi C-328/21 zastopa GE, pa možnost sklicevati se na kršitve člena 4 Uredbe Dublin III ne pomeni nujno, da je treba odločbo o predaji odpraviti in da se odgovornost za obravnavanje prošnje prenese na državo članico, ki daje zahtevo. GE trdi, da mora to tako kot pri kršitvah določb o rokih v postopku za sprejem, postopku za ponovni sprejem in postopku za predajo v skladu s členom 21(1), tretji pododstavek, členom 23(3), členom 24(3) in členom 29(2) Uredbe Dublin III veljati tudi pri kršitvah člena 4.

106. Vendar taka pravna posledica v zvezi s členom 4 Uredbe Dublin III ravno ni določena. Ta uredba namreč ne določa pravnih posledic v zvezi s tem. V tem primeru se za pravne posledice uporabi nacionalno pravo, pri čemer morajo države članice spoštovati načeli enakovrednosti in učinkovitosti. Pogoji, določeni v nacionalnem pravu, zlasti ne smejo ogroziti polnega učinka Uredbe Dublin III. [39]

107. Standard, ki ga morajo na podlagi prava Unije v zvezi s tem upoštevati države članice, izhaja iz sodne prakse o kršitvi pravice do obrambe. Taka kršitev pravice do obrambe, zlasti pravice osebe, da se izjasni, povzroči razglasitev ničnosti odločbe, sprejete v zadevnem upravnem postopku, le če bi bil rezultat tega postopka – če te kršitve ne bi bilo – drugačen. [40]

108. Kot sem pravkar pojasnila, je namen obveznosti obveščanja v skladu s členom 4 Uredbe Dublin III zadevnim osebam podati informacije o delovanju dublinskega sistema in njihovih pravicah v njegovem okviru. S tem naj bi bili zlasti v postopku za ponovni sprejem med drugim obveščeni, da lahko z nekaterimi argumenti izpodbijajo predajo državi članici, ki preverja odgovornost, ali odgovorni državi članici.

109. Kljub temu zgolj s tem, da zadevnim osebam niso bile podane te informacije, ni mogoče upravičiti stališča, da ima odločba o predaji nujno napako in jo je zato treba odpraviti. Kot trdi Nemčija, je namreč mogoče to neizročitev nadomestiti med nadaljnjim postopkom, zlasti z osebnim razgovorom (glej v zvezi s tem tudi člen 4(2), pododstavek 2, Uredbe Dublin III). To je mogoče storiti s tem, da se o pomembnih informacijah, zlasti o prisotnosti družinskih članov v državi članici, ki daje zahtevo, ali v tretji državi članici, zaradi katerih bi bilo morda treba uporabiti člene 8, 10 ali 16 Uredbe Dublin III, poizve med osebnim razgovorom. Prav tako naj bi bilo med tem razgovorom mogoče poizvedeti o elementih ali izvedeti za elemente, na podlagi katerih je mogoče sklepati, da v državi članici, na katero je zahteva naslovljena, ali zaradi prevoza v to državo članico obstaja tveganje za kršitev člena 4 Listine.

[39] Glej sodbe z dne 10. septembra 2013, G. in R. (C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, točki 35 in 36); z dne 16. julija 2020, Addis (C-517/17, EU:C:2020:579, točka 57), in z dne 15. aprila 2021, État belge (Elementi, nastali po odločbi o predaji) (C-194/19, EU:C:2021:270, točka 42).

[40] Glej sodbo z dne 10. septembra 2013, G. in R. (C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, točka 38 in navedena sodna praksa).

110. To pomeni, da bi moralo biti, da bi se lahko zaradi neizročitve brošure odpravila odločba o predaji, dokazano, da zadevna oseba med osebnim razgovorom ni mogla navesti elementa, ki bi lahko nasprotoval predaji državi članici, na katero je zahteva naslovljena, ker ni prejela skupne brošure in zato ni vedela, da je ta element pomemben. Poleg tega te postopkovne napake ne bi smelo biti mogoče odpraviti v sodnem postopku (glej glede tega tudi točko 141).

111. Kot trdi Nemčija, pa bremena dokazovanja učinkov postopkovne napake pristojnega organa države članice, ki daje zahtevo, ne more nositi zgolj prosilec. Sodišče, pri katerem je bila vložena tožba zoper odločbo o predaji, mora namreč preveriti, ali bi lahko imel glede na dejanske in pravne okoliščine, ki so specifične za obravnavano zadevo, zadevni postopek za ponovni sprejem brez te napake drugačen rezultat, ker bi lahko zadevni državljani tretje države bolje poskrbeli za svojo obrambo in uveljavljali elemente, ki bi lahko vplivali na vsebino odločbe o predaji.[41]

112. Predložitveno sodišče v zadevi C-328/21 s prvim vprašanjem na splošno, ne da bi se navezalo na vložitev pravnega sredstva, sprašuje po pravnih posledicah, ki jih ima kršitev člena 4 Uredbe Dublin III za odločbo o predaji. Posledica neizročitve brošure pa ne glede na sodni nadzor ne more biti *ipso iure* ničnost odločbe o predaji. Vendar mora v skladu s členom 26(2) ta odločba vsebovati tudi informacije o razpoložljivih pravnih sredstvih. Na podlagi odstavka 3 tega člena mora država članica zadevno osebo, če ji ne pomaga pravni svetovalec, v jeziku, ki ga zadevna oseba razume, obvestiti ne le o razpoložljivih pravnih sredstvih, ampak tudi o glavnih elementih odločitve. Ta pouk je lahko učinkovit le, če zadevna oseba (najpozneje) v tej fazi prejme tudi informacije, ki jih vsebuje skupna brošura.

3) Vmesni predlog

113. Iz navedenega izhaja, da je v tožbi zoper odločbo o predaji v postopku za ponovni sprejem mogoče očitati kršitve člena 4 Uredbe Dublin III. Zaradi teh kršitev pa je treba odločbo o predaji odpraviti le, če zadevna oseba, ker ji niso bile podane informacije iz te določbe, ni mogla navesti elementa, ki bi lahko nasprotoval predaji državi članici, na katero je zahteva naslovljena, in če te napake ni mogoče odpraviti v postopku sodnega nadzora nad to odločbo v skladu s členom 27.

2. Obveznost obveščanja v skladu s členom 29 Uredbe Eurodac

114. Predložitveno sodišče v zadevi C-328/21 sprašuje po posledicah, ki jih ima kršitev obveznosti izročitve brošure na podlagi člena 29 Uredbe Eurodac za odločbo o predaji.

115. Uredba Eurodac zaradi zagotovitve izvajanja dublinskega sistema določa vzpostavitev podatkovne zbirke z informacijami, zlasti prstnimi odtisi, prosilcev mednarodne zaščite ali oseb, ki nezakonito pridejo v države članice ali nezakonito prebivajo v njih. Države članice lahko s pomočjo te podatkovne zbirke zlasti izvedo, ali je taka oseba že v drugi državi članici vložila prošnjo za mednarodno zaščito. Člen 29 določa, da se posamezniki, na katere se nanašajo podatki, obvestijo o namenu in postopkih obdelave podatkov ter da je treba za to prav tako pripraviti skupno brošuro.

[41] Glej v tem smislu sodbo z dne 10. septembra 2013, G. in R. (C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, točka 40), in, v drugem okviru, sodbo z dne 7. novembra 2013, Gemeinde Altrip in drugi (C-72/12, EU:C:2013:712, točki 52 in 53); glej tudi sodbe z dne 1. oktobra 2009, Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware/Svet (C-141/08 P, EU:C:2009:598, točka 94); z dne 25. oktobra 2011, Solvay/Komisija (C-109/10 P, EU:C:2011:686, točka 57), in z dne 16. januarja 2019, Komisija/United Parcel Service (C-265/17 P, EU:C:2019:23, točka 56).

a) Obveznost obveščanja na podlagi člena 29 Uredbe Eurodac tudi v postopku za ponovni sprejem

116. Obveznost izročitve brošure na podlagi člena 29 Uredbe Eurodac nesporno obstaja tudi v postopku za ponovni sprejem. To velja tako v primeru vložitve nove prošnje za mednarodno zaščito v drugi državi članici (člen 9) kot tudi v primeru nezakonitega prebivanja osebe v eni od držav članic (člen 17). V obeh primerih se podatki o prstnih odtisih zadevnih oseb namreč vnesejo v sistem Eurodac, tako da se obveznost obveščanja v skladu s členom 29 uporablja. Sistem Eurodac je namenjen ravno uporabi v primerih, v katerih država članica podatke o prstnih odtisih neke osebe posreduje centralnemu sistemu, da bi izvedela, ali je zadevna oseba prošnjo za mednarodno zaščito že vložila v drugi državi članici. Če se izkaže, da jo je, lahko prvonavedena država članica nato na drugonavedeno državo članico naslovi zahtevo za ponovni sprejem zadevne osebe.

117. Zato tudi skupna brošura v skladu s členom 29 Uredbe Eurodac vsebuje naslednje besedilo: „pristojni organi pa vas lahko, če ste v preteklosti zaprosili za azil v drugi državi, pošljejo nazaj v navedeno državo“. [42]

b) Možnost očitanja in posledice kršitve obveznosti obveščanja na podlagi člena 29 Uredbe Eurodac v postopku za ponovni sprejem

118. Namen obveznosti obveščanja na podlagi člena 29 Uredbe Eurodac je obvestiti zadevne osebe o namenu in postopkih obdelave podatkov v sistemu Eurodac. Zato je pravica do prejema brošure pravica do varstva osebnih podatkov, ne pa postopkovna pravica v postopku za ponovni sprejem v skladu z Uredbo Dublin III. Njen namen naj bi bil spodbujati uresničevanje pravic do varstva osebnih podatkov, ne pa prispevati k boljšemu izidu postopka predaje. Zato kršitev te pravice tudi ne more vplivati na izid postopka predaje.

119. Člen 37 Uredbe Eurodac določa, da lahko zadevne osebe od odgovorne države članice zahtevajo odškodnino za škodo, ki nastane zaradi dejanj, ki so nezdružljiva s to uredbo. Države članice morajo določiti učinkovito pravno sredstvo za uveljavljanje odškodnine. Zato se zdi povsem možno (ne pa nujno), da je mogoče kršitev člena 29 Uredbe Eurodac očitati (tudi) v tožbi zoper odločbo o predaji.

120. Vendar bi morala kršitev te določbe v skladu s sodno prakso, navedeno v točkah 107 in 111, povzročiti odpravo odločbe o predaji, le če bi bil lahko rezultat tega postopka – če te kršitve ne bi bilo – drugačen in če te napake ni mogoče odpraviti z zaslišanjem v sodnem postopku. Vendar se ne zdi verjetno, da zadevna oseba zato, ker ji niso bile podane informacije v skladu s členom 29 Uredbe Eurodac, morda ne bi navedla elementa, ki bi bil pomemben za vsebino odločbe o predaji.

c) Vmesni predlog

121. Glede na navedeno je treba ugotoviti, da je treba člen 29 v povezavi s členom 9(1) in členom 17(1) Uredbe Eurodac razlagati tako, da obveznost izročitve informacij iz navedenih določb obstaja tako v položajih, ki jih zajemata člen 20(1) in člen 18(1)(a), kot tudi v tistih, ki jih zajemata člen 20(5) in člen 18(1), od (b) do (d), Uredbe Dublin III. Kršitve člena 29 Uredbe Eurodac je mogoče očitati v tožbi zoper odločbo o predaji v skladu s členom 26 Uredbe

[42] Glej točko 39 teh sklepnih predlogov.

Dublin III. Zaradi teh kršitev pa je treba odločbo o predaji odpraviti le, če zadevna oseba, ker ji niso bile podane zadevne informacije, ni mogla navesti elementa, ki bi lahko nasprotoval predaji državi članici, na katero je zahteva naslovljena, in če te napake ni mogoče odpraviti v sodnem postopku.

3. Osebni razgovor v skladu s členom 5 Uredbe Dublin III

122. Predložitveno sodišče v zadevi C-315/21 sprašuje, ali obveznost osebnega razgovora s prosilcem v skladu s členom 5 Uredbe Dublin III obstaja tudi v postopku za ponovni sprejem in, če je odgovor pritrdilen, kakšne posledice ima nespoštovanje te obveznosti za odločbo o predaji. Vendar to vprašanje v tej zadevi ni upoštevno za odločitev, ker je bil osebni razgovor s prosilcem v skladu z navedbami predložitvenega sodišča opravljen.

123. Predložitveno sodišče je v zadevi C-328/21 omenilo člen 5 Uredbe Dublin III v predložitvenem sklepu, v vprašanjih za predhodno odločanje pa ga ni omenilo. GE, stranka v postopku v glavni stvari v tej zadevi, trdi, da neupravičeno ni bil opredeljen kot prosilec (v zvezi s tem glej že točko 98 zgoraj). To vprašanje mora razjasniti predložitveno sodišče. GE je na obravnavi navedel, da italijanski organi tudi niso opravili osebnega razgovora z njim.

124. Kot bom pojasnila v nadaljevanju, menim, da je osebni razgovor v postopku za ponovni sprejem treba opraviti, ne glede na to, ali je bila v državi članici, ki daje zahtevo, vložena nova prošnja. Zato menim, da je vprašanje o posledicah kršitve te obveznosti v zadevi C-328/21 vsekakor upoštevno za odločitev.

125. Poleg tega je bilo vprašanje, ali je treba v postopku za ponovni sprejem opraviti osebni razgovor, in, če je odgovor pritrdilen, kakšne posledice ima to, da ni bil opravljen, za odločbo o predaji, predloženo v še nerešeni zadevi C-80/22, ki ni predmet obravnavanega postopka.[43]

126. V drugih treh obravnavanih zadevah (C-228/21, C-254/21 in C-297/21) pa je bil razgovor opravljen (zadeva C-228/21) ali pa predložitvena sodišča ne navajajo podrobnejših podatkov v zvezi s tem.

127. Najprej bom razpravljala o tem, zakaj obveznost osebnega razgovora v skladu s členom 5 Uredbe Dublin III obstaja tudi v postopku za ponovni sprejem (točka a), nato pa se bom posvetila posledicam kršitev te obveznosti (točka b).

a) Obveznost osebnega razgovora na podlagi člena 5 Uredbe Dublin III tudi v postopku za ponovni sprejem

128. Komisija in Italija v skladu s svojim stališčem glede obveznosti obveščanja v skladu s členom 4 Uredbe Dublin III menita, da v postopku za ponovni sprejem tudi ni treba opraviti osebnega razgovora v skladu s členom 5. Ta razgovor naj bi olajšal določitev odgovorne države članice, ki pa v tej fazi ni več potrebna.

129. S Komisijo in z Italijo se je treba strinjati, da uvodna izjava 18 in člen 5(1) Uredbe Dublin III določata opravo osebnega razgovora s prosilcem v povezavi z določitvijo odgovorne države članice. Kot sem pojasnila zgoraj v točkah 78, 79 in 81, državi članici, ki daje zahtevo, v postopku za ponovni sprejem ni več treba po uradni dolžnosti določiti odgovorne države članice.

[43] V drugi še nerešeni zadevi C-217/22 pa je bilo predloženo vprašanje, kakšne so posledice za odločbo o predaji, če razgovora ne opravi država članica, *na katero je zahteva naslovljena*.

130. Vendar v skladu z navedbami iz točk od 81 do 90 na podlagi tega ni mogoče sklepati, da bi bilo treba v postopku za ponovni sprejem opustiti osebni razgovor. Kot sem pojasnila v navedenih točkah, prosilec namreč lahko tudi v postopku za ponovni sprejem še navede elemente, na podlagi katerih je mogoče podvomiti o odgovornosti države članice, na katero je zahteva naslovljena, in ki lahko nasprotujejo izdaji odločbe o predaji.

131. Poleg tega je pravica do obrambe, ki zajema pravico do zaslišanja v vsakem postopku, v skladu z ustaljeno sodno prakso eno od temeljnih načel prava Unije. Zato se spoštovanje te pravice zahteva, čeprav zakonodaja, ki se uporabi, izrecno ne določa take postopkovne zahteve. [44]

132. Osebno zaslišanje načeloma gotovo ne pomeni vedno osebnega razgovora, ampak se lahko, kadar je ustrezno, opravi tudi pisno. Vendar je treba v primeru državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva, ki so v dublinskem postopku, zaslišanje opraviti v osebnem razgovoru. Le tako se namreč lahko zagotovi, da te osebe razumejo dublinski sistem in navedejo vse elemente, ki so pomembni za določitev odgovorne države članice.

133. To potrjuje tudi sodna praksa v zvezi s podobnimi položaji na podlagi direktive o azilnih postopkih (Direktiva 2013/32/EU). Sodišče je v sodbi v zadevi Addis presodilo, da je osebni razgovor s prosilcem, ki ga določa ta direktiva, obvezen. Osebno, ustno zaslišanje prosilca je namreč v tem okviru bistvenega pomena. Če se razgovor ne opravi in če ga tudi ni mogoče naknadno opraviti v sodnem postopku, je treba zaradi tega odpraviti zadevno odločbo in vrniti zadevo pristojnemu organu v ponovno odločanje. [45] To velja zlasti za zavrženje prošnje kot nedopustne, ker je že druga država članica priznala mednarodno zaščito (člen 33(2)(a) te direktive). [46]

134. Direktiva 2013/32/EU sicer določa postopek za vsebinsko obravnavo prošenj za azil, medtem ko se Uredba Dublin III nanaša le na postopek za določitev države članice, ki je odgovorna za to obravnavo. Kljub temu je položaj, ki ga zajema člen 33(2)(a) te direktive (zavrženje prošnje kot nedopustne, ker je že druga država članica priznala zaščito), primerljiv s položajem v postopku za ponovni sprejem v skladu z Uredbo Dublin III. Država članica, ki želi prošnjo šteti za nedopustno, mora pri uporabi člena 33(2)(a) Direktive 2013/32/EU s tem, da opravi osebni razgovor, zagotoviti, da v primeru predaje državi članici, ki je prosilcu priznala zaščito, ne obstaja tveganje kršitve člena 4 Listine. [47]

135. Prav tako je namen osebnega razgovora v postopku za ponovni sprejem v skladu z Uredbo Dublin III zlasti, da lahko država članica, ki daje zahtevo, izve, ali ne sme izvršiti predaje državi članici, na katero je zahteva naslovljena. Predaje med drugim ne sme izvršiti, če obstaja tveganje kršitve člena 4 Listine v državi članici, na katero je zahteva naslovljena, ali če obstajajo dokazi o prisotnosti družinskih članov, sorodnikov ali drugih svojcev prosilca na ozemlju države članice, ki daje zahtevo (glej točke od 82 do 85 zgoraj). Primeri iz člena 33(2) Direktive 2013/32/EU, v katerih državam članicam ni treba vsebinsko obravnavati prošenj za mednarodno zaščito, v skladu z odstavkom 1 te določbe dopolnjujejo primere, v katerih se prošnja v skladu z Uredbo Dublin III ne obravnava. Sicer sta bili obe direktivi sprejeti istega dne v okviru splošne prenovitve skupnega evropskega azilnega sistema.

[44] Glej sodbe z dne 22. novembra 2012, M. (C-277/11, EU:C:2012:744, točke od 81 do 87 in navedena sodna praksa); z dne 10. septembra 2013, G. in R. (C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, točka 32 in navedena sodna praksa), in z dne 5. novembra 2014, Mukarubega (C-166/13, EU:C:2014:2336, točke od 42 do 50 in navedena sodna praksa).

[45] Sodba z dne 16. julija 2020 (C-517/17, EU:C:2020:579, točki 70 in 71).

[46] Sodba z dne 16. julija 2020, Addis (C-517/17, EU:C:2020:579, točka 74).

[47] Sodba z dne 16. julija 2020, Addis (C-517/17, EU:C:2020:579, točke od 49 do 54).

136. Zato mora država članica, ki daje zahtevo, zadevni osebi tudi v postopku za ponovni sprejem v skladu z Uredbo Dublin III pred izdajo odločbe o predaji omogočiti, da poda stališče osebnem razgovoru. To velja ne glede na to, ali je vložila novo prošnjo za mednarodno zaščito. Kot navaja GE, je to pomembno zlasti, da se prepreči, da bi bil državljan tretje države ali oseba brez državljanstva opredeljen kot oseba, ki v državi članici prebiva nezakonito, čeprav je dejansko hotel vložiti prošnjo za mednarodno zaščito.

137. Vendar, kot trdi Nemčija, člen 5(2) Uredbe Dublin III določa, da se lahko osebni razgovor v nekaterih okoliščinah opusti. Osebnega razgovora ni treba opraviti, če je prosilec pobegnil (a) ali če je že na drug način podal ustrezne informacije za postopek določitve odgovorne države članice (b). V zadnjenavedenem primeru mora država članica prosilcu omogočiti le, da pred sprejetjem odločitve o njegovi predaji da vse nadaljnje informacije.

138. To določbo je treba glede na pravkar poudarjeni pomen osebnega razgovora v dublinskem postopku razlagati tako, da mora možnost, da se dajo vse nadaljnje informacije, dejansko obstajati. Ob upoštevanju tega in vseh drugih okoliščin je treba v posameznem primeru preizkusiti, ali je opustitev osebnega razgovora sprejemljiva.

b) Posledice kršitve obveznosti osebnega razgovora na podlagi člena 5 Uredbe Dublin III v postopku za ponovni sprejem

1) Možnost očitanja kršitve člena 5 Uredbe Dublin III v tožbi zoper odločbo o predaji v postopku za ponovni sprejem

139. Če se pritrdi stališču, v skladu s katerim obveznost osebnega razgovora v skladu s členom 5 Uredbe Dublin III obstaja tudi v postopku za ponovni sprejem, iz sodne prakse, navedene v točki 103, izhaja, da je njeno kršitev mogoče zatrjevati v tožbi zoper odločbo o predaji.

2) Posledice, ki jih imajo kršitve člena 5 Uredbe Dublin III za odločbo o predaji

140. Kot sem pojasnila v točki 107, kršitev pravice do obrambe, zlasti pravice osebe, da se izjasni, v skladu z ustaljeno sodno prakso povzroči razglasitev ničnosti odločbe, sprejete v zadevnem upravnem postopku, le če bi bil rezultat tega postopka – če te kršitve ne bi bilo – drugačen.

141. Vendar je Sodišče v sodbi v zadevi Addis, ki sem jo obravnavala že v točkah od 133 do 135, pojasnilo, da te sodne prakse ni mogoče uporabiti za pravico do izjave v skladu z Direktivo 2013/32/EU.[48] Sicer tudi v tem primeru ni nujno, da neoprava zaslišanja v upravnem postopku povzroči odpravo odločbe in vrnitev zadeve pristojnemu organu v ponovno odločanje. Vendar je mogoče napako glede zaslišanja odpraviti samo, če je mogoče ustno zaslišanje ob upoštevanju potrebnih postopkovnih zaščitnih ukrepov naknadno opraviti v sodnem postopku in se pri tem izkaže, da kljub navedbam, podanim med zaslišanjem, ne more biti sprejeta drugačna vsebinska odločitev. Če takega zaslišanja v sodnem postopku ni mogoče zagotoviti, pa je treba odločbo odpraviti in vrniti zadevo pristojnemu organu v ponovno odločanje.[49]

[48] Sodba z dne 16. julija 2020 (C-517/17, EU:C:2020:579, točka 70).

[49] Sodba z dne 16. julija 2020, Addis (C-517/17, EU:C:2020:579, točke od 56 do 74).

142. Kot sem pojasnila v točkah 134 in 135, je položaj, na katerem je temeljila sodba v zadevi Addis, primerljiv z obravnavanim položajem. Zato kršitev obveznosti osebnega razgovora tudi v okviru postopka za ponovni sprejem v skladu z Uredbo Dublin III ne more biti postopkovna kršitev, ki ima učinek le, če bi bila odločitev – če te kršitve ne bi bilo – drugačna. Ta kršitev namreč ne vpliva na obstoj odločbe o predaji le, če je mogoče razgovor naknadno opraviti v sodnem postopku. V tem primeru se nato postavi vprašanje, kakšne so posledice, če zadevna oseba navede nove upoštevne elemente (i). Če pa zadevna oseba ne vloži pravnega sredstva zoper odločbo o predaji, lahko ta postane dokončna tudi brez osebnega razgovora, če je bila zadevna oseba učinkovito poučena o razpoložljivih pravnih sredstvih (ii).

i) Možnost odprave kršitve v sodnem postopku in posledice navedbe novih upoštevnih elementov

143. Iz navedenega izhaja, da je mogoče v primeru, v katerem opustitev osebnega razgovora ni bila upravičena v skladu s členom 5(2) Uredbe Dublin III (glej točki 137 in 138 zgoraj), postopkovno napako, ki je v tem, da ta razgovor v postopku za ponovni sprejem ni bil opravljen, odpraviti le s tem, da se ta razgovor opravi v sodnem postopku med izpodbijanjem odločbe o predaji. Če je to v skladu z upoštevnim nacionalnim pravom mogoče zagotoviti (kar je v obravnavanem primeru v skladu z navedbami GE v skladu z italijanskim pravom vprašljivo), se lahko odločba o predaji, če se izkaže, da kljub navedbam, podanim med zaslišanjem v sodnem postopku, ne more biti sprejeta drugačna vsebinska odločitev, potrdi. V nasprotnem primeru je treba odločbo o predaji odpraviti.

144. Glede na elemente v zvezi z družinskim življenjem je treba v tem okviru opozoriti, da člen 7(3) Uredbe Dublin III sicer določa, da se dokazi o prisotnosti družinskih članov ali drugih sorodnikov prosilca na ozemlju države članice upoštevajo, „pod pogojem, da so […] predloženi, preden druga država članica sprejme prošnjo za sprejem ali ponovni sprejem zadevne osebe […], ter da o predhodnih prošnjah za mednarodno zaščito prosilca še ni bila sprejeta prva vsebinska odločitev“. Na podlagi člena 26(1) pa je lahko odločitev o predaji sprejeta šele po tem, ko se je država, na katero je bila zahteva naslovljena, strinjala, da bo sprejela ali ponovno sprejela zadevno osebo, kar pomeni, da se sodni nadzor nad to odločitvijo neizogibno izvede po tem strinjanju. [50]

145. Vendar je treba ob upoštevanju pomena spoštovanja družinskega življenja, ki je cilj člena 7(3) (glej točki 88 in 89 zgoraj), šteti, da je treba dokaze o prisotnosti družinskih članov prosilca na ozemlju države članice upoštevati tudi še, če se navedejo v okviru sodnega nadzora nad odločbo o predaji, to, da so bili navedeni z zamudo, pa je treba pripisati državi članici, ki je dala zahtevo. Prosilec namreč lahko v okviru pravnega sredstva zoper odločbo o predaji, čeprav je država članica, na katero je zahteva naslovljena, ugodila zahtevi za sprejem ali ponovni sprejem, zatrjuje napačno uporabo enega od meril za določitev odgovornosti iz poglavja III Uredbe Dublin III. [51] Enako se mora biti mogoče v okviru takega ali drugega pravnega sredstva sklicevati na elemente, ki so nastali po izdaji odločbe o predaji. [52]

146. Če se zaradi elementov, ki postanejo znani med osebnim razgovorom z zadevno osebo v sodnem postopku, izkaže, da je treba odločbo o predaji odpraviti, se zdita možna zlasti dva scenarija: prosilec ostane v državi članici, ki daje zahtevo, če se ta izkaže za odgovorno, ali pa je

[50] Glej sodbo z dne 26. julija 2017, A. S. (C-490/16, EU:C:2017:585, točka 33).

[51] Glej sodbi z dne 7. junija 2016, Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409, točka 61), in z dne 26. julija 2017, A. S. (C-490/16, EU:C:2017:585, točke od 27 do 35).

[52] Glej sodbi z dne 15. aprila 2021, État belge (Elementi, nastali po odločbi o predaji) (C-194/19, EU:C:2021:270, točki 36 in 49 ter navedena sodna praksa), in z dne 12. januarja 2023, B. in F. (Rok za predajo – Več prošenj) (od C-323/21 do C-325/21, EU:C:2023:4, točke od 92 do 95).

odgovorna tretja država članica, na primer, ker v njej prebivajo družinski člani prosilca. V tem položaju bi se postavilo vprašanje, ali bi lahko roki za predložitev zahteve za sprejem ali ponovni sprejem pri tej državi članici v skladu s členi 21, 23 ali 24 začeli teči na novo.

147. Cilj teh rokov je zagotoviti hitro obravnavo prošenj za azil. Zaradi tega cilja lahko take prošnje po potrebi obravnava država članica, ki ni tista, ki je bila določena za odgovorno na podlagi meril iz poglavja III Uredbe Dublin III.[53] Zato zahteve za ponovni sprejem po izteku ustreznih rokov načeloma ni mogoče podati, odgovornost pa se prenese na državo članico, v kateri je bila vložena nova prošnja za mednarodno zaščito.[54]

148. Vendar mora biti mogoče odstopiti od tega načela, kadar je tretja država članica odgovorna, ker so na njenem ozemlju prisotni družinski člani prosilca. Kot sem namreč pojasnila v točkah 88 in 89, se s tem, da se tudi v pozni fazi še omogoča navajanje elementov o prisotnosti družinskih članov, spoštuje družinsko življenje prosilcev. S tem naj bi se preprečilo, da bi njihove prošnje obravnavala država članica, ki ni tista država članica, v kateri prebivajo njihovi družinski člani. To mora veljati tudi v primeru, v katerem je treba krivdo za navedbo upoštevnih elementov z zamudo pripisati državi članici, ki daje zahtevo, ki ni pravočasno zaslišala prosilca.[55]

ii) Dokončnost odločbe o predaji v primeru neizpodbijanja

149. Če zadevna oseba zoper odločbo o predaji ne vloži pravnega sredstva, kršitev obveznosti osebnega razgovora in kršitev obveznosti obveščanja (točka 112 zgoraj) ne moreta povzročiti, da je odločba o predaji *ipso iure* nična. Sicer je kršitev obveznosti osebnega razgovora resna postopkovna kršitev. Vendar če zadevna oseba kljub učinkovitemu pouku o razpoložljivih pravnih sredstvih, ki izpolnjuje zahteve v zvezi s tem in ki zlasti zagotavlja, da zadevna oseba razume delovanje dublinskega sistema (točka 112 zgoraj), ne vloži pravnega sredstva, se zdi, da odločba upravičeno postane dokončna. To velja zlasti zato, ker člen 26(2), drugi pododstavek, državam članicam nalaga, naj zagotovijo, da zadevna oseba hkrati z odločitvijo o predaji prejme informacije o osebah ali subjektih, ki ji lahko nudijo pravno pomoč, če ji te informacije niso bile sporočene že prej.

c) Vmesni predlog

150. Iz navedenega izhaja, da je treba člen 5 Uredbe Dublin III v povezavi z načelom spoštovanja pravic do obrambe, ki ga določa pravo Unije, razlagati tako, da je treba osebni razgovor, določen v tem členu, opraviti tako v položajih, ki jih zajemata člen 20(1) in člen 18(1)(a), kot tudi v položajih, ki jih zajemata člen 20(5) in člen 18(1), od (b) do (d), te uredbe. To velja ne glede na to, ali je bila v državi članici, ki daje zahtevo, vložena prošnja za mednarodno zaščito. Kršitve člena 5 je mogoče očitati v tožbi zoper odločbo o predaji v skladu s členom 26. Če osebnega razgovora ob upoštevanju potrebnih postopkovnih zaščitnih ukrepov ni mogoče naknadno opraviti v postopku sodnega nadzora nad to odločbo v skladu s členom 27 [ali] če se pri tem

[53] Glej sodbe z dne 25. oktobra 2017, Shiri (C-201/16, EU:C:2017:805, točka 31); z dne 13. novembra 2018, X in X (C-47/17 in C-48/17, EU:C:2018:900, točki 69 in 70), in z dne 12. januarja 2023, B. in F. (Rok za predajo – Več prošenj) (od C-323/21 do C-325/21, EU:C:2023:4, točka 55).

[54] Glej, v zvezi s členom 23 Uredbe Dublin III, sodbo z dne 5. julija 2018, X (C-213/17, EU:C:2018:538, točki 34 in 35); v zvezi s členom 24 sodbo z dne 25. januarja 2018, Hasan (C-360/16, EU:C:2018:35, točka 77; v zvezi s položajem, v katerem v drugi državi članici ni vložena nova prošnja, pa točko 86 in naslednje).

[55] Za položaj, v katerem za predložitev zahteve za ponovni sprejem začne teči nov rok, ker se je odgovornost vmes prenesla na tretjo državo članico, ne da bi bilo treba krivdo za to pripisati državi članici, ki daje zahtevo, glej sodbo z dne 12. januarja 2023, B. in F. (Rok za predajo – Več prošenj) (od C-323/21 do C-325/21, EU:C:2023:4, točka 85).

izkaže, da kljub navedbam, podanim med zaslišanjem v sodnem postopku, ne more biti sprejeta drugačna vsebinska odločitev, je treba zaradi takih kršitev odpraviti odločbo o predaji. Če pa zadevna oseba ne vloži pravnega sredstva zoper odločbo o predaji, lahko ta postane dokončna tudi brez osebnega razgovora, če je bila zadevna oseba učinkovito poučena o razpoložljivih pravnih sredstvih.

B. Posredna vrnitev

151. Predložitvena sodišča z vprašanjema v zadevah C-254/21 in C-297/21 ter tretjim vprašanjem v zadevi C-315/21 sprašujejo, ali morajo v okviru ponovne preučitve odločbe o predaji, izdane v postopku za ponovni sprejem, presoditi, ali v državi članici, na katero je zahteva naslovljena, obstaja tveganje kršitve načela nevračanja (torej, ali obstaja tveganje „posredne vrnitve“). Državi članici, na kateri so bile zahteve naslovljene (Švedska in Nemčija), sta v postopkih v glavni stvari, na katerih temeljijo te zadeve, že vsebinsko obravnavali in zavrnili prošnje zadevnih oseb za mednarodno zaščito. Zato se predložitvena sodišča sprašujejo, ali lahko oziroma morajo presoditi, ali za zadevne osebe v državah članicah, na kateri so bile zahteve naslovljene, obstaja tveganje vrnitve v izvorne države, v katerih pa bi bili izpostavljeni smrtni nevarnosti ali nečloveškemu ravnanju.

152. Različna vprašanja predložitvenih sodišč v zvezi s tem je mogoče povzeti tako: ali je treba člen 3(1) in (2), člen 17(1) in člen 27 Uredbe Dublin III v povezavi s členi 4, 19 in 47 Listine razlagati tako,

– da lahko oziroma mora sodišče države članice, ki daje zahtevo, v okviru ponovne preučitve odločbe o predaji, izdane v postopku za ponovni sprejem, presoditi, ali v državi članici, na katero je zahteva naslovljena, obstaja tveganje kršitve načela nevračanja, tudi če v tej državi članici, na katero je bila zahteva naslovljena, ni sistemskih pomanjkljivosti v smislu člena 3(2) Uredbe Dublin III; [56]

– da lahko oziroma mora zadevno sodišče države članice, ki daje zahtevo, ugotoviti odgovornost te države članice, če meni, da v državi članici, na katero je zahteva naslovljena, obstaja tveganje kršitve načela nevračanja; [57]

– da mora zadevno sodišče države članice, ki daje zahtevo, tveganje posrednega vračanja v tretjo državo obravnavati kot obstoječe, če je država članica, na katero je bila zahteva naslovljena, pojem „notranja zaščita“ v smislu člena 8 Direktive 2011/95/EU presodila drugače; [58]

– da „sistemske pomanjkljivosti v zvezi z azilnim postopkom“ v smislu člena 3(2) Uredbe Dublin III vključujejo tudi posledice zavrnitve prošnje za mednarodno zaščito od države članice, na katero je zahteva naslovljena, če pristojno sodišče države članice, ki daje zahtevo, meni, da obstaja dejansko tveganje, da bo tožeča stranka utrpela nečloveško ali ponižujoče ravnanje, če jo država članica vrne v državo izvora, tudi ob upoštevanju ugotovitve splošnega oboroženega spopada v skladu s členom 15(c) Direktive št. 2011/95. [59]

[56] Prvo in tretje vprašanje v zadevi C-254/21 ter prvo in drugo vprašanje v zadevi C-297/21.

[57] Četrto vprašanje, točka (a), v zadevi C-254/21 ter prvo in drugo vprašanje v zadevi C-297/21.

[58] Drugo vprašanje v zadevi C-254/21.

[59] Tretje vprašanje v zadevi C-315/21.

153. Poleg tega sodišče v zadevi C-254/21 sprašuje, katera merila bi po potrebi moralo uporabiti, da bi lahko ocenilo tveganje vračanja v državi članici, na katero je zahteva naslovljena, ob upoštevanju, da je ta država članica že izključila to tveganje.[60]

1. Domneva, da so vse države članice spoštovale temeljne pravice, in pogoji za njeno ovrženje

154. V skladu s členom 3(1) Uredbe Dublin III prošnjo za mednarodno zaščito, ki jo državljan tretje države ali oseba brez državljanstva vloži na ozemlju katere koli od držav članic, obravnava le tista država članica, ki je za to odgovorna glede na merila iz poglavja III. Kot navaja Nemčija, dublinski sistem namreč temelji na načelu, da naj bi v Evropski uniji le ena država članica obravnavala prošnjo za mednarodno zaščito. To naj bi bilo namenjeno zlasti racionalizaciji in pospeševanju azilnega postopka ter preprečevanju sekundarnega gibanja.

155. Ta sistem temelji na načelu medsebojnega zaupanja. S tem načelom se od vsake države članice zahteva, naj, razen v izrednih okoliščinah, šteje, da vse druge države članice spoštujejo pravo Unije in zlasti temeljne pravice, priznane s tem pravom. Zato je treba v okviru skupnega evropskega azilnega sistema in zlasti Uredbe Dublin III domnevati, da je obravnavanje prosilcev za tako zaščito v vsaki državi članici v skladu z zahtevami Listine, Konvencije o statusu beguncev in EKČP.[61] V skladu s tem je v uvodni izjavi 3 Uredbe Dublin III navedeno, da se države članice, ki vse spoštujejo načelo nevračanja, štejejo kot varne za državljane tretjih držav.

156. Tako se od držav članic v okviru dublinskega sistema na podlagi prava Unije načeloma lahko zahteva, da domnevajo, da druge države članice spoštujejo temeljne pravice. Zaradi tega od druge države članice ne le ne morejo zahtevati višje nacionalne ravni varstva temeljnih pravic, kot je tista, ki se zagotavlja s pravom Unije, temveč ne smejo niti preveriti – razen v izjemnih primerih – ali je ta druga država članica v konkretnem primeru dejansko spoštovala temeljne pravice, ki jih zagotavlja Unija.[62]

157. Ta domneva, da druge države članice spoštujejo temeljne pravice, ni neovrgljiva. Kot je namreč ugotovilo Sodišče, ni mogoče izključiti, da je v praksi delovanje azilnega sistema v posamezni državi članici zelo oteženo, tako da obstaja nevarnost, da bi bili prosilci v primeru predaje tej državi članici obravnavani v nasprotju s temeljnimi pravicami.[63] Zato člen 3(2) Uredbe Dublin III, ki je kodificiral to sodno prakso, določa, da prosilec ne sme biti predan državi članici, če so podani bistveni razlogi za domnevo, da v tej državi članici obstajajo sistemske pomanjkljivosti v zvezi z azilnim postopkom in pogoji za sprejem prosilcev, ki bi lahko povzročile nevarnost nečloveškega ali ponižujočega ravnanja v smislu člena 4 Listine.[64]

158. Sodišče je v nadaljevanju še dopolnilo to določbo: sodišče, ki odloča o pravnem sredstvu zoper odločitev o predaji, mora, kadar ima na voljo elemente, ki jih je zadevna oseba predložila, da bi dokazala obstoj tveganja kršitve člena 4 Listine, preučiti, ali bi bila lahko ob predaji, med

[60] Četrto vprašanje, točka (b), v zadevi C-254/21.

[61] Sodbi z dne 21. decembra 2011, NS (C-411/10 in C-493/10, EU:C:2011:865, točke od 78 do 80), in z dne 19. marca 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, točka 82).

[62] V zvezi s tem glej po analogiji mnenje 2/13 (Pristop Unije k EKČP) z dne 18. decembra 2014 (EU:C:2014:2454, točka 192); sodba z dne 22. februarja 2022, Openbaar Ministerie (Z zakonom ustanovljeno sodišče v odreditveni državi članici) (C-562/21 PPU in C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, točka 41).

[63] Sodbi z dne 21. decembra 2011, NS (C-411/10 in C-493/10, EU:C:2011:865, točka 81), in z dne 19. marca 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, točka 83).

[64] Glej v tem smislu sodbo z dne 19. marca 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, točka 86).

azilnim postopkom ali po njem ta oseba zaradi pomanjkljivosti, ki so bodisi sistemske ali splošne bodisi se nanašajo na nekatere skupine oseb, v odgovorni državi članici izpostavljena resni nevarnosti nečloveškega ali ponižujočega ravnanja. [65]

159. Zato države članice v skladu s prepovedjo iz člena 4 Listine ne smejo opraviti predaje v okviru dublinskega sistema državi članici, če je mogoče, da ne bi vedele, da v njej obstajajo take pomanjkljivosti. Predajo prosilca za azil v okviru Uredbe Dublin III je namreč mogoče opraviti le v okoliščinah, v katerih ta predaja ne more povzročiti dejanske nevarnosti, da bi se z zadevno osebo ravnalo nečloveško ali ponižujoče v smislu te določbe. [66]

160. Ker do takega medsebojnega nezaupanja pride le izjemoma, je upravičeno le v primerih, v katerih je dokazano, da pomanjkljivosti v državi članici, na katero je zahteva naslovljena, dosegajo posebej visok prag resnosti [67]. Predvsem pa morajo biti te pomanjkljivosti splošne in sistemske. Ne smejo se nanašati na posamezne primere, ki so jih obravnavali upravni organi, ampak na splošne, sistemske deficite. Vsaka posamezna kršitev temeljne pravice, ki jo stori odgovorna država članica, pa ne more vplivati na obveznosti drugih držav članic, da spoštujejo določbe Uredbe Dublin III. [68]

161. Po eni strani namreč ne bi bilo združljivo s cilji in načinom delovanja dublinskega sistema, če bi vsaka kršitev upoštevne zakonodaje – zlasti Direktive 2011/95 – preprečila predajo prosilca za azil odgovorni državi članici. S tem se ne bi le odvzela vsebina obveznostim, ki so določene v Uredbi Dublin III v zvezi z določanjem odgovorne države članice, in tako ohromil celoten dublinski sistem. Še več, Sodišče trdi, da gre za „bistvo Unije in vzpostavitev območja svobode, varnosti in pravice, natančneje skupnega evropskega azilnega sistema, ki temelji na medsebojnem zaupanju in domnevi, da druge države članice spoštujejo pravo Unije in, natančneje, temeljne pravice“. [69]

162. Po drugi strani pa – če v državi članici, na katero je zahteva naslovljena, ni sistemskih pomanjkljivosti – predvsem tudi ni potrebno, da bi (domnevna) napačna uporaba upoštevnih določb o azilnem postopku povzročila odlog predaje prosilca državi članici, na katero je zahteva naslovljena. Če namreč ni sistemskih pomanjkljivosti, zlasti pravosodnega sistema, je treba šteti, da je lahko v državi članici, na katero je zahteva naslovljena, vsaka odločitev, s katero se zavrne mednarodna zaščita, predmet sodnega nadzora, s katerim se varujejo temeljne pravice zadevne osebe. To za odločitve v skladu s členom 18(1)(d), kot so obravnavane, sicer izrecno določa člen 18(2), tretji pododstavek, Uredbe Dublin III.

163. Poleg tega sodišče države članice, ki daje zahtevo, kot navaja Francija, le na podlagi tega, da je država članica, na katero je zahteva naslovljena, zavrnila prošnjo za mednarodno zaščito, sploh še ne bi moglo dokončno presoditi tveganja kršitve načela nevračanja te države članice. Ta zavrnitev namreč še ne pomeni nujno, da bo prosilec vrnjen v njegovo izvorno državo. [70] Država članica, na katero je zahteva naslovljena, mora namreč najprej še izdati odločbo o vrnitvi v skladu s členom 6 Direktive o vračanju 2008/115/ES. [71] Zoper to odločbo mora biti mogoče vložiti učinkovito pravno

65 Sodba z dne 19. marca 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, točke od 87 do 90).

66 Sodba z dne 16. februarja 2017, C. K. in drugi (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, točki 60 in 65).

67 Sodba z dne 19. marca 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, točka 91).

68 Sodba z dne 21. decembra 2011, NS (C-411/10 in C-493/10, EU:C:2011:865, točka 82).

69 Glej sodbo z dne 21. decembra 2011, NS (C-411/10 in C-493/10, EU:C:2011:865, točke od 83 do 85).

70 Glej sodbi z dne 17. decembra 2015, Tall (C-239/14, EU:C:2015:824, točka 56), in z dne 19. junija 2018, Gnandi (C-181/16, EU:C:2018:465, točka 55).

71 Direktiva 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL 2008, L 348, str. 98).

sredstvo v skladu s členom 13 te direktive. Tako pravno sredstvo mora biti suspenzivno, če je na podlagi utemeljenih razlogov mogoče domnevati, da bi bila zadevna oseba v primeru odstranitve izpostavljena resničnemu tveganju, da bo obravnavana v nasprotju s členom 4 Listine.[72] Predložitveno sodišče v zadevi C-297/21 pa navaja, da je bila prosilcu v državi članici, na katero je zahteva naslovljena, že izdana dokončna odločba o vrnitvi.

164. Delovanje dublinskega sistema, kot sem pojasnila že v točki 87, temelji na skoraj popolni harmonizaciji materialne azilne zakonodaje in azilnega postopka na ravni Unije, zlasti z Direktivo 2011/95/EU in Direktivo 2013/32/EU. Zato je sicer načeloma treba šteti, da bo prošnja prosilca za azil v veliki meri obravnavana po istih pravilih, ne glede na to, katera država članica bo odgovorna za obravnavanje te prošnje.[73] Kljub temu so nesoglasja v posameznih primerih neizogibna, saj je normalno, da uporaba prava v posameznih primerih ne privede vselej jasno in nedvoumno do istega rezultata.

165. Poleg tega harmonizacija azilnih pravil na ravni Unije ne pomeni, da države članice v določenem obsegu nimajo diskrecijske pravice. Tako, kot trdi Francija, zlasti člen 8 Direktive 2011/95/EU, ki ga navaja predložitveno sodišče v zadevi C-254/21, določa, da *lahko* države članice odločijo, da prosilec ne potrebuje mednarodne zaščite, če ima v delu izvorne države dostop do zaščite pred preganjanjem. Obratno lahko države članice v skladu z uvodno izjavo 14 in členom 3 Direktive 2011/95/EU uvedejo ali ohranijo ugodnejše standarde za opredelitev osebe kot begunca ali osebe, upravičene do subsidiarne zaščite, in za določitev vsebine mednarodne zaščite, če so ti standardi združljivi s to direktivo.

166. Zato nesoglasij med organi in sodišči države članice, ki daje zahtevo, in države članice, na katero je zahteva naslovljena, glede razlage materialnih pogojev za mednarodno zaščito – če v državi članici, na katero je zahteva naslovljena, ni sistemskih napak – zaradi medsebojnega zaupanja držav članic ni mogoče opredeliti kot sistemskih pomanjkljivosti. Zaradi takih nesoglasij se odgovornost za vsebinsko obravnavanje prošnje tudi ne more prenesti na državo članico, ki daje zahtevo.

167. Če se taka nesoglasja nanašajo na razlago določb prava Unije, so sodišča države članice, ki je na podlagi Uredbe Dublin III odgovorna, zavezana na podlagi člena 267 PDEU pri Sodišču vložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe. Če država članica meni, da druga država članica napačno uporablja to uredbo, in v nasprotju s členom 267, tretji odstavek, PDEU ne predloži vprašanj Sodišču, lahko začne postopek zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 259 PDEU. Nasprotno sodišča države članice, ki ni odgovorna, niso zavezana namesto sodišč odgovorne države članice opraviti (domnevno) potrebnega popravka razlage neke določbe.

168. Iz vsega navedenega izhaja, da sodišča države članice, ki daje zahtevo, pri nadzoru nad odločbo o predaji v skladu s členom 27 Uredbe Dublin III, če v državi članici, na katero je zahteva naslovljena, ni sistemskih pomanjkljivosti, zlasti pravosodnega sistema, ne smejo presojati, ali v tej državi članici obstaja tveganje kršitve načela nevračanja. To bi namreč pomenilo, da vsebinsko obravnavajo prošnjo za mednarodno zaščito, kar pa v okviru sodnega nadzora nad odločbo o predaji v skladu s členom 27 Uredbe Dublin III ravno ni predvideno.

[72] Sodbe z dne 18. decembra 2014, Centre public d'action sociale d'Ottignies-Louvain-La-Neuve (C-562/13, EU:C:2014:2453, točki 52 in 53); z dne 17. decembra 2015, Tall (C-239/14, EU:C:2015:824, točke 54, 57 in 58); z dne 19. junija 2018, Gnandi (C-181/16, EU:C:2018:465, točki 54 in 56), in z dne 26. septembra 2018, Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (Odložni učinek pravnega sredstva) (C-180/17, EU:C:2018:775, točki 28 in 29).

[73] Glej sodbo z dne 10. decembra 2013, Abdullahi (C-394/12, EU:C:2013:813, točki 54 in 55).

169. Sodba v zadevi C. K. in drugi,[74] o kateri razpravljajo različni udeleženci obravnavanih postopkov, ne nasprotuje tej ugotovitvi. Sodišče je v tej sodbi sicer ugotovilo, da je lahko predaja prosilca za azil nedopustna tudi v primeru, v katerem v državi članici, na katero je zahteva naslovljena, ni sistemskih pomanjkljivosti. Vendar se je ta ugotovitev nanašala na položaj, v katerem je lahko predaja državi članici, na katero je bila zahteva naslovljena, zaradi zdravstvenega stanja zadevne osebe sama po sebi – in tako ne glede na razmere v tej državi članici – pomenila ravnanje, ki ni združljivo s členom 4 Listine. Zato je Sodišče pojasnilo, da je v takem primeru, tudi če se predaja ne opravi, v celoti spoštovano načelo medsebojnega zaupanja. S to nepredajo se namreč ne vpliva na obstoj domneve o spoštovanju temeljnih pravic v vseh državah članicah.[75]

170. Obravnavani primeri pa – če predložitvena sodišča ne bi presodila drugače – ravno niso taki. To pomeni, da bi se v teh primerih z opustitvijo predaje zaradi dvomov v zvezi z zakonitostjo odločb o predaji, ki niso utemeljeni s sistemskimi pomanjkljivostmi v državah članicah, na katere so bile zahteve naslovljene, zaobšlo načelo medsebojnega zaupanja.

171. Torej morajo sodišča držav članic, ki dajejo zahtevo, v obravnavanem primeru na podlagi sodne prakse, navedene v točki 156, na podlagi prava Unije domnevati, da države članice, na katere so zahteve naslovljene, spoštujejo temeljne pravice. Zato ne smejo presojati, ali so te druge države članice resnično spoštovale temeljne pravice, ki jih zagotavlja Unija.

2. Diskrecijska klavzula iz člena 17(1) Uredbe Dublin III

172. Kot sem pravkar pojasnila, v skladu s členom 3(1) Uredbe Dublin III prošnjo za mednarodno zaščito obravnava ena sama država članica, in sicer tista, ki je za to odgovorna glede na merila iz poglavja III te uredbe. Člen 17(1) navedene uredbe pa določa, da se lahko z odstopanjem od navedenega člena 3(1) vsaka država članica odloči, da obravnava prošnjo za mednarodno zaščito, ki jo v njej vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, tudi če glede na ta merila tako obravnavanje ni njena odgovornost.

173. Predložitveni sodišči v zadevah C-254/21 in C-297/21 poleg njunih vprašanj v zvezi s členom 3(2) Uredbe Dublin III sprašujeta, ali je država članica, ki daje zahtevo, zavezana uporabiti diskrecijsko klavzulo iz člena 17(1), če v državi članici, na katero je zahteva naslovljena, obstaja tveganje kršitve načela nevračanja. Poleg tega sprašujeta, ali lahko organom države članice, ki daje zahtevo, v tem primeru naložita uporabo te klavzule.

174. Kot je bilo pravkar pojasnjeno, v primeru, v katerem v državi članici, na katero je zahteva naslovljena, ni sistemskih pomanjkljivosti, niti organi niti sodišča države članice, ki daje zahtevo, ne smejo presojati, ali v državi članici, na katero je zahteva naslovljena, obstaja tveganje kršitve načela nevračanja. V skladu s tem sodišče države članice, ki daje zahtevo, organom te države članice v takem primeru tudi ne more naložiti uporabe diskrecijske klavzule iz člena 17(1) Uredbe Dublin III.

[74] Sodba z dne 16. februarja 2017 (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127).

[75] Sodba z dne 16. februarja 2017, C. K. in drugi (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, točke 65, 66, 73 in od 91 do 96); glej v zvezi s tem tudi, *mutatis mutandis*, sodbo z dne 18. aprila 2023, Presidente del Consiglio dei Ministri in drugi (Razlog za zavrnitev na podlagi bolezni) (C-699/21, EU:C:2023:295, Rn. 39 und 42).

175. Zato k temu le še dodajam, da je Sodišče že pojasnilo, da je uporaba te klavzule za države članice dispozitivna in da zanjo ne velja noben poseben pogoj.[76] Cilj te možnosti je namreč ohranitev pristojnosti držav članic pri izvrševanju pravice do priznanja mednarodne zaščite. Njen namen je vsaki državi članici omogočiti, da se na podlagi političnih, humanitarnih ali praktičnih preudarkov suvereno odloči, da bo obravnavala prošnjo za mednarodno zaščito, pri čemer državam članicam priznava široko diskrecijsko pravico.[77] Zato države članice na podlagi prava Unije nikoli ne morejo biti zavezane k uporabi te klavzule, tudi ne na podlagi humanitarnih preudarkov, kot so preudarki o zdravstvenem stanju prosilca ali o največji koristi otroka.[78]

176. Razlog za to je, da dublinski sistem, kot je bilo pojasnjeno zgoraj, temelji na predpostavki, da vse države članice spoštujejo temeljne pravice. Zato je treba šteti, da vse države članice zadostno upoštevajo humanitarne preudarke. Kot je bilo pojasnjeno, je lahko to zaupanje omajano le, če je na podlagi sistemskih pomanjkljivosti mogoče podvomiti ravno v to. V tem primeru pa je podlaga za odgovornost države članice, ki daje zahtevo, člen 3(2) Uredbe Dublin III, tako da se ni treba sklicevati na člen 17(1).

177. Sodišče je sicer ugotovilo, da bi se lahko dejstvo, da bi država članica zavrnila uporabo člena 17(1) Uredbe Dublin III, po potrebi izpodbijalo ob vložitvi pritožbe zoper odločitev o predaji.[79] Vendar je glede na široko diskrecijsko pravico, ki je državam članicam priznana pri uporabi te določbe, v skladu s pravom Unije potreben le sodni nadzor nad očitnimi napakami pri izvajanju diskrecijske pravice. Take očitne napake pri izvajanju diskrecijske pravice pa so lahko spet podane le, če se država članica, ki daje zahtevo, ni razglasila za odgovorno za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, čeprav v državi članici, na katero je zahteva naslovljena, obstajajo sistemske pomanjkljivosti in so zato izpolnjeni dejanski pogoji za uporabo člena 3(2) te uredbe.

178. To pa ne vpliva na možnost nacionalnih sodišč, da državam članicam na podlagi ugodnejših standardov nacionalnega prava naložijo priznanje nacionalne zaščite, če to določa nacionalno pravo in je to združljivo z določbami Direktive 2011/95/EU.[80]

3. Vmesni predlog

179. Iz navedenega izhaja, da je treba člen 3(1) in (2), člen 17(1) in člen 27 Uredbe Dublin III v povezavi s členi 4, 19 in 47 Listine razlagati tako, da sodišče države članice, ki daje zahtevo, ki odloča o tožbi zoper odločbo o predaji, ne sme presojati, ali v državi članici, na katero je zahteva naslovljena, obstaja tveganje kršitve načela nevračanja, če v tej državi članici ni sistemskih pomanjkljivosti, ki upravičujejo dvom v učinkovitost sodnega nadzora nad ukrepi, ki omogočajo odstranitev prosilcev za azil, ki jim je bila zavrnjena prošnja za mednarodno zaščito. Nesoglasja med organi in sodišči države članice, ki daje zahtevo, in države članice, na katero je zahteva naslovljena, ki se nanašajo na razlago materialnih pogojev za mednarodno zaščito, niso sistemske pomanjkljivosti.

[76] Glej sodbi z dne 30. maja 2013, Halaf (C-528/11, EU:C:2013:342, točka 36), in z dne 23. januarja 2019, M. A. in drugi (C-661/17, EU:C:2019:53, točka 58).

[77] Glej sodbe z dne 30. maja 2013, Halaf (C-528/11, EU:C:2013:342, točka 37); z dne 10. decembra 2013, Abdullahi (C-394/12, EU:C:2013:813, točka 57); z dne 4. oktobra 2018, Fathi (C-56/17, EU:C:2018:803, točka 53), in z dne 23. januarja 2019, M. A. in drugi (C-661/17, EU:C:2019:53, točke od 58 do 60).

[78] Glej sodbi z dne 16. februarja 2017, C. K. in drugi (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, točki 88 in 97), in z dne 23. januarja 2019, M. A. in drugi (C-661/17, EU:C:2019:53, točka 71).

[79] Sodba z dne 23. januarja 2019, M. A. in drugi (C-661/17, EU:C:2019:53, točke 78, 79 in 86).

[80] Glej sodbe z dne 9. novembra 2010, B (C-57/09 in C-101/09, EU:C:2010:661, točke od 113 do 121); z dne 18. decembra 2014, M'Bodj (C-542/13, EU:C:2014:2452, točke od 42 do 46); z dne 4. oktobra 2018, Ahmedbekova (C-652/16, EU:C:2018:801, točke od 69 do 71), in z dne 9. novembra 2021, Bundesrepublik Deutschland (Ohranjanje enotnosti družine) (C-91/20, EU:C:2021:898, točke od 38 do 40 in 46).

180. Zaradi te ugotovitve ni treba odgovoriti na četrto vprašanje, točka (b), v zadevi C-254/21, ki je omenjeno v točki 153.

VI. Predlog

181. Ob upoštevanju vsega navedenega Sodišču predlagam, naj na vprašanja za predhodno odločanje odgovori tako:

1. Člen 4 Uredbe Dublin III je treba razlagati tako, da obveznost izročitve informacij iz tega člena, čim je prošnja za mednarodno zaščito vložena v državi članici v smislu člena 20(2), obstaja tako v položajih, ki jih zajemata člen 20(1) in člen 18(1)(a), kot tudi v položajih, ki jih zajemata člen 20(5) in člen 18(1), od (b) do (d), te uredbe. V tožbi zoper odločbo o predaji v postopku za ponovni sprejem je mogoče očitati kršitve člena 4 Uredbe Dublin III. Zaradi teh kršitev pa je treba odločbo o predaji odpraviti le, če zadevna oseba, ker ji niso bile izročene informacije iz te določbe, ni mogla navesti elementa, ki bi lahko nasprotoval predaji državi članici, na katero je zahteva naslovljena, in če te napake ni mogoče odpraviti v postopku sodnega nadzora nad to odločbo v skladu s členom 27.

2. Člen 29 v povezavi s členom 9(1) in členom 17(1) Uredbe Eurodac je treba razlagati tako, da obveznost izročitve informacij iz navedenih določb obstaja tako v položajih, ki jih zajemata člen 20(1) in člen 18(1)(a), kot tudi v tistih, ki jih zajemata člen 20(5) in člen 18(1), od (b) do (d), Uredbe Dublin III. Kršitve člena 29 Uredbe Eurodac je mogoče očitati v tožbi zoper odločbo o predaji v skladu s členom 26 Uredbe Dublin III. Zaradi teh kršitev pa je treba odločbo o predaji odpraviti le, če zadevna oseba, ker ji niso bile izročene zadevne informacije, ni mogla navesti elementa, ki bi lahko nasprotoval predaji državi članici, na katero je zahteva naslovljena, in če te napake ni mogoče odpraviti v sodnem postopku.

3. Člen 5 Uredbe Dublin III v povezavi z načelom spoštovanja pravic do obrambe, ki ga določa pravo Unije, je treba razlagati tako, da je treba osebni razgovor iz tega člena opraviti tako v položajih, ki jih zajemata člen 20(1) in člen 18(1)(a), kot tudi v položajih, ki jih zajemata člen 20(5) in člen 18(1), od (b) do (d), te uredbe. To velja ne glede na to, ali je bila v državi članici, ki daje zahtevo, vložena prošnja za mednarodno zaščito. Kršitve člena 5 je mogoče očitati v tožbi zoper odločbo o predaji v skladu s členom 26. Če osebnega razgovora ob upoštevanju potrebnih postopkovnih zaščitnih ukrepov ni mogoče naknadno opraviti v postopku sodnega nadzora nad to odločbo v skladu s členom 27 ali če se pri tem izkaže, da kljub navedbam, podanim med zaslišanjem v sodnem postopku, ne more biti sprejeta drugačna vsebinska odločitev, je treba zaradi takih kršitev odpraviti odločbo o predaji. Če pa zadevna oseba ne vloži pravnega sredstva zoper odločbo o predaji, lahko ta postane dokončna tudi brez osebnega razgovora, če je bila zadevna oseba učinkovito poučena o razpoložljivih pravnih sredstvih.

4. Člen 3(1) in (2), člen 17(1) in člen 27 Uredbe Dublin III v povezavi s členi 4, 19 in 47 Listine je treba razlagati tako, da sodišče države članice, ki daje zahtevo, ki odloča o tožbi zoper odločbo o predaji, ne sme presojati, ali v državi članici, na katero je zahteva naslovljena, obstaja tveganje kršitve načela nevračanja, če v tej državi članici ni sistemskih pomanjkljivosti, ki upravičujejo dvom v učinkovitost sodnega nadzora nad ukrepi, ki omogočajo odstranitev prosilcev za azil, ki jim je bila zavrnjena prošnja za mednarodno zaščito. Nesoglasja med organi in sodišči države članice, ki daje zahtevo, in države članice, na katero je zahteva naslovljena, ki se nanašajo na razlago materialnih pogojev za mednarodno zaščito, niso sistemske pomanjkljivosti.